

ชวนฟันสระการสา

บุปพาสอยคำ

รอยพระบาทยาตรา

จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาส
ฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539

ผู้สนับสนุนการจัดพิมพ์
บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ เอกธนกิจ (มหาชน) จำกัด

โดย คุณปิ่น จักกะพาก
กรรมการผู้อำนวยการ
2538

ROJECT FOUNDATION

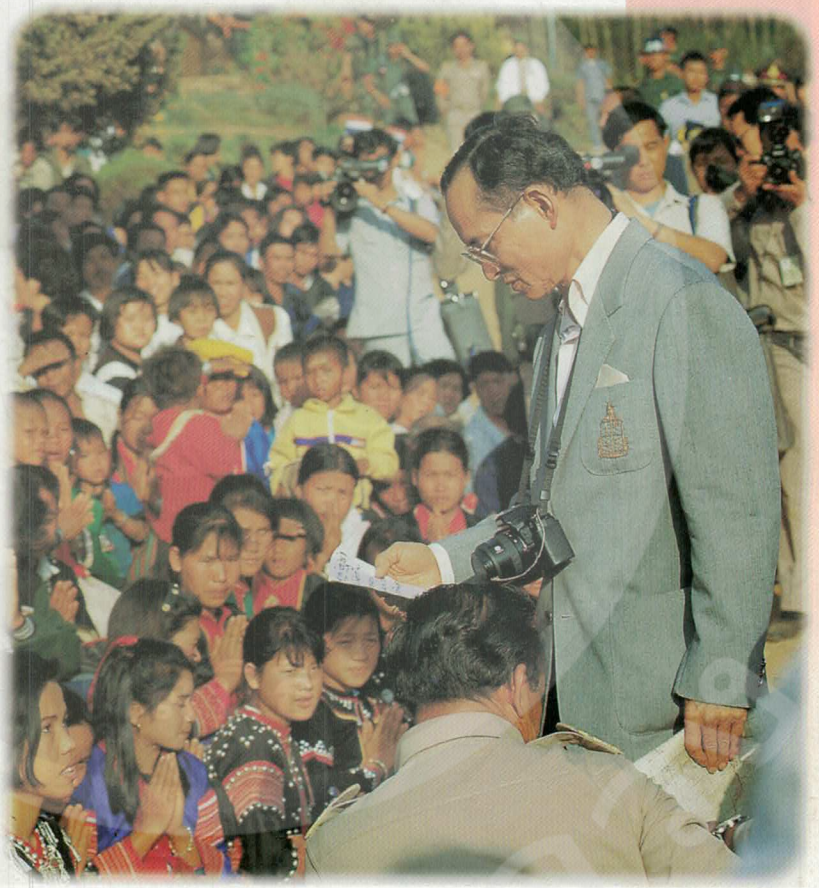

มูลนิธิโครงการหลวง

เมื่อ 20 กว่าปีมานี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินไปเยี่ยมชาวเขาหลายหมู่บ้าน บริเวณดอยปุย ทรงทอดพระเนตรเห็นว่าชาวเขาปลูกฝิ่นแต่ยากจนทั้งยังทำลายป่าไม้ ต้นน้ำลำธารและนำความเสียหายไปสู่ส่วนอื่นของประเทศด้วย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทราบข่าวชาวเขาได้เงินจากฝิ่นเท่าๆ กับที่ได้จากท้อพื้นเมือง โดยวิธีติดตาต่อกิ่งกับท้อฝรั่งก็ควรได้ผลใหญ่ หวานฉ่ำ ทำรายได้สูงไม่แพ้ฝิ่น ดังนั้น จึงโปรดเกล้าฯ ตั้ง**โครงการหลวง**ขึ้น เป็นโครงการส่วนพระองค์ เมื่อ พ.ศ. 2512 โดยมี**หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี** เป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการในตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการหลวง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชกระแสเกี่ยวกับโครงการหลวง ดังนี้

*"**เรื่องที่จะช่วยชาวเขาและโครงการชาวเขานั้น มีประโยชน์โดยตรงกับชาวเขา** เพื่อจะส่งเสริมและสนับสนุนให้ชาวเขามีความเป็นอยู่ดีขึ้น **สามารถที่จะเพาะปลูกสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นรายได้กับเขาเอง** ที่มีโครงการนี้จุดประสงค์อย่างหนึ่งก็คือ **มนุษยธรรม** หมายถึง ให้ผู้ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารสามารถที่จะมีความรู้และพยุงตัวมีความเจริญได้ อีกอย่างหนึ่งก็เป็นเรื่องช่วยในทางที่ทุกคนเห็นว่าควรจะช่วยเพราะเป็นปัญหาใหญ่คือ **ปัญหาเรื่องยาเสพติด** ถ้าสามารถช่วยชาวเขาปลูกพืชที่เป็นประโยชน์บ้างเขาจะเลิกปลูกยาเสพติดคือฝิ่น ทำให้นโยบายการระงับ การปราบปรามการสูบฝิ่นและการค้าฝิ่นได้ผลดี อันนี้ก็เป็นผลอย่างหนึ่ง ผลอีกอย่างหนึ่งซึ่งสำคัญมากก็คือ **ชาวเขา ตามที่รู้เป็นผู้ที่ทำการเพาะปลูกโดยวิธีที่จะทำให้บ้านเมืองของเราไปสู่หายนะได้** โดยที่ถางป่าและปลูกโดยวิธีที่ไม่ถูกต้อง **ถ้าพวกเราทุกคนไปช่วยเขา***

ก็เท่ากับช่วยบ้านเมืองให้มีความดี ความอยู่ดีกินดีและปลอดภัยได้อีกทั่วประเทศ *เพราะถ้าสามารถทำโครงการนี้ได้สำเร็จ ให้ชาวเขาอยู่เป็นหลักเป็นแหล่ง สามารถที่จะมีความอยู่ดีกินดีพอสมควร และสนับสนุนโยบายที่จะรักษาป่าไม้รักษาดินให้เป็นประโยชน์ต่อไป ประโยชน์อันนี้จะยั่งยืนมาก"*

ต่อมากระทรวงเกษตรสหรัฐอเมริกาและไต้หวันให้ทุนสนับสนุน และมิตรประเทศต่างๆ ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพันธุ์พืชเมืองหนาวและให้การสนับสนุนด้านต่างๆ เป็นจำนวนมาก โดยมี**อาสาสมัคร**จากมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ มาช่วยดำเนินงานถวาย จึงทำให้การปฏิบัติงานก้าวหน้าแพร่หลายออกไป

เมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2535 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้โครงการหลวงเปลี่ยนสภาพเป็น**มูลนิธิโครงการหลวง** โดยพระราชทานเงินสดเพื่อเป็นทรัพย์สินของมูลนิธิฯ เริ่มแรกจำนวน 500,000 บาท ทรงเป็น**นายกกิตติมศักดิ์**ของมูลนิธิฯ ทั้งนี้เพื่อให้มูลนิธิโครงการหลวงมีสถานะเป็นองค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ที่ถาวร มีระบบงานรองรับที่แน่นอน มีการบริหารงานภายในคล่องตัว และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลดียิ่งขึ้นในอนาคต

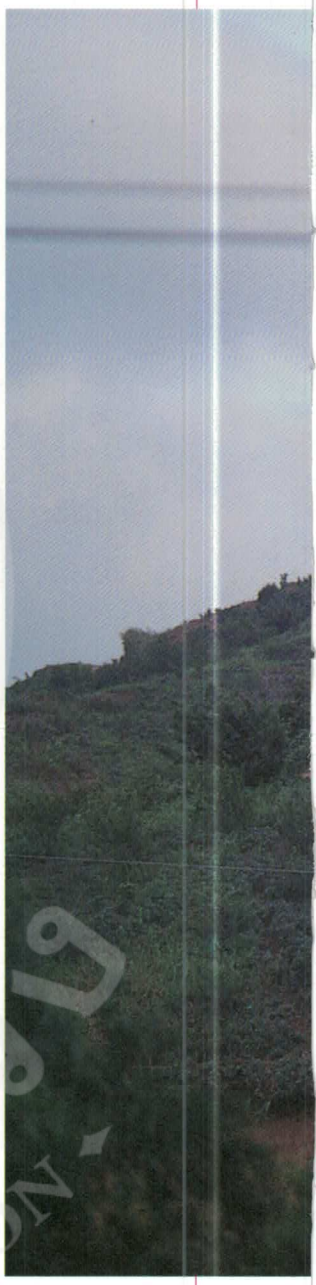

วัตถุประสงค์ของมูลนิธิโครงการหลวง

1. ช่วยชาวเขาเพื่อมนุษยธรรม
2. ช่วยไทยโดยลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ คือ ป่าไม้และต้นน้ำลำธาร
3. กำจัดการปลูกฝิ่น
4. รักษาดินและใช้พื้นที่ให้ถูกต้องคือ ให้ป่าอยู่ในส่วนที่เป็นป่า และทำไร่ทำสวนในส่วนที่ควรเพาะปลูก อย่าให้ส่วนทั้งสองนี้รุกล้ำกันและกัน
5. ผลิตพืชผลเพื่อเพิ่มประโยชน์ทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ

พื้นที่ดำเนินงาน

ปัจจุบันงานของมูลนิธิโครงการหลวง ดำเนินงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน และพะเยา มีสถานีวิจัย 4 แห่ง ศูนย์พัฒนา

โครงการหลวง 34 แห่ง รวมจำนวนหมู่บ้านในพื้นที่โครงการหลวงทั้งสิ้น 279 หมู่บ้าน มีประชากรเป้าหมาย ซึ่งมีทั้งคนไทยและชาวเขารวม 12,927 ครอบครัว คิดเป็นจำนวนประชากร 70,230 คน

ลักษณะการดำเนินงาน

การดำเนินงานของโครงการหลวงสนองตามพระราชดำริที่ว่า ***"ช่วยชาวเขาให้ช่วยตนเองในการปลูกพืชที่มีประโยชน์ และมีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น"*** ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยให้มูลนิธิฯ สามารถพัฒนาการปลูกพืชชนิดต่างๆ ซึ่งเหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมที่หนาวเย็นได้ก็คือ **ความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่าง**

อาจารย์ นักวิชาการสาขาต่างๆ และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในภาคสนาม การปฏิบัติงานทดลองค้นคว้าในเรื่องใดๆ มุ่งสนองความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ และผลงานวิจัยเหล่านั้นจะถูกถ่ายทอดไปสู่เจ้าหน้าที่สนาม รวมไปถึงเกษตรกรอย่างฉับพลัน ทุกเดือนนักวิชาการและเจ้าหน้าที่สนามจะพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ร่วมวางแผนและแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นด้วยกัน การดำเนินงานของมูลนิธิฯ แบ่งออกเป็นลักษณะงานได้ดังนี้

1. **งานวิจัย** สถานีวิจัย มีสถานีวิจัยหลัก 4 สถานี คือ

   1.1 **สถานีเกษตรหลวงอ่างขาง** อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นสถานีวิจัยแห่งแรกซึ่งทำการวิจัยด้านไม้ผลเมืองหนาว

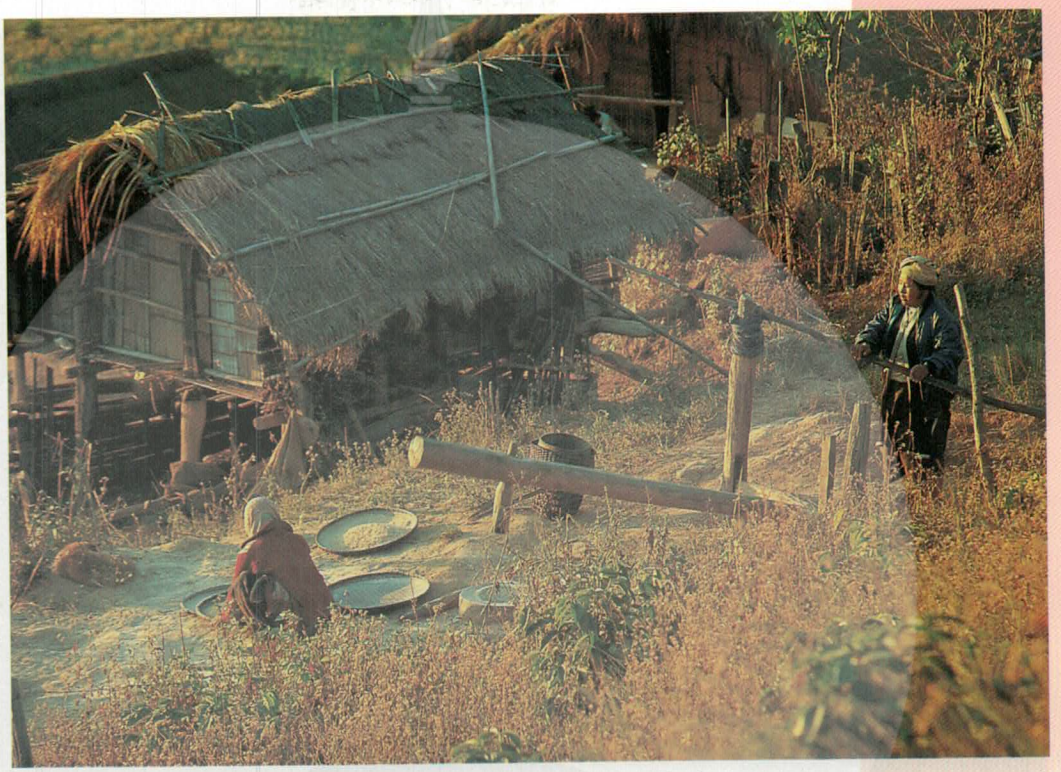

รวบรวมพันธุ์ไม้ผลเมืองหนาว ผักเมืองหนาว พืชไร่ ได้แก่ มันฝรั่ง รวมทั้งวิจัยด้านป่าไม้ และยังเป็นสถานที่ฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ เกษตรกร นิสิตนักศึกษาทั่วไปอีกด้วย

1.2 สถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

ดำเนินงานด้านการขยายพันธุ์ไม้ผลเมืองหนาว งานวิจัยด้านการขยายพันธุ์พืช งานวิจัยและทดสอบผักเมืองหนาว งานวิจัยไม้ตัดดอก งานวิจัยไม้ผลกึ่งเมืองร้อน และงานฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่และเกษตรกร

1.3 สถานีวิจัยโครงการหลวงอินทนนท์ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่

ดำเนินงานด้านการวิจัยไม้ดอกเมืองหนาวกับเมล็ดพันธุ์ รวมทั้งโดยวิธีเลี้ยงเนื้อเยื่อ และที่สถานีขุนห้วยแห้งซึ่งเป็นสถานีย่อยได้ทดลองปลูกไม้ผล Exotic Fruits ทับทิม มะเดื่อ ฝรั่งคั้นน้ำ และอื่นๆ

1.4 สถานีวิจัยและส่งเสริมกาแฟอราบิก้าแม่หลอด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

ดำเนินการวิจัยหาสายพันธุ์กาแฟอราบิก้าที่ปลอดโรคราสนิมและการปรับปรุงวิธีปลูก ตลอดจนการบำรุงรักษาต่างๆ

ผลงานวิจัย ผลงานวิจัยต่างๆ ที่มูลนิธิฯ ได้นำไปส่งเสริมให้แก่เกษตรกรได้แล้ว ได้แก่

ผลไม้เมืองหนาว	ได้แก่ บ๊วย พลัม แอปเปิ้ล ท้อ สาลี่ พลับ กีวี สตรอเบอรี่ ฝรั่งคั้นน้ำ องุ่นไม่มีเมล็ด
ผักเมืองหนาว	มีประมาณ 50 ชนิด เช่น เซเลอรี่ เทอร์นิพ ผักกาดต่างๆ ซุกินี กระเทียมต้น
ดอกไม้เมืองหนาว	มีประมาณ 20 ชนิด เช่น เบญจมาศ จิปโซฟิลล่า เยอร์บีร่าพันธุ์ยุโรป แกลดิโอลัส ลิลี่ คาร์เนชั่น อัลสโตรมีเรีย
พืชไร่ต่างๆ	เช่น ถั่วแดงหลวง ลินิน (ทำผ้าลินินและน้ำมันลินสีด) บัควีท (ทำเส้นบะหมี่โซบะของญี่ปุ่น)
พืชอื่นๆ	ได้แก่ กาแฟอราบิก้า เห็ดหอม รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาดอกไม้แห้งเป็นการค้า

2. งานพัฒนา ประกอบด้วย กลุ่มศูนย์พัฒนาโครงการหลวง, กลุ่มงานอารักขาพืช กลุ่มงานพัฒนาการศึกษา สังคมและสาธารณสุข และกลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิต

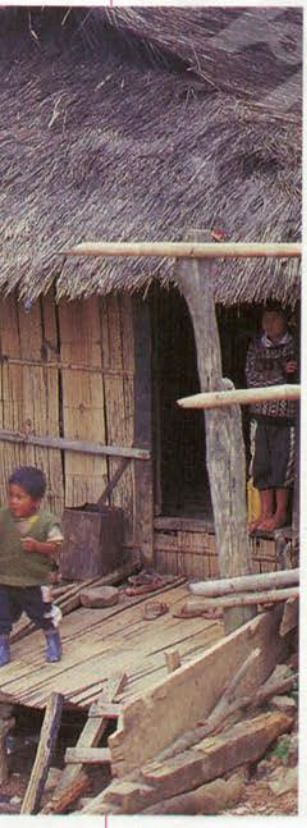

2.1 กลุ่มศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

เพื่อจะพัฒนาอาชีพ ยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกรในพื้นที่เป้าหมายกับทั้งเพื่อเป็นการหยุดยั้งการปลูกฝิ่น การทำไร่เลื่อนลอยและการตัดไม้ทำลายป่า โดยมุ่งหวังที่จะถ่ายทอดงานวิจัยต่างๆ ให้ถึงมือเกษตรกร ให้สามารถประกอบอาชีพการเกษตรที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและสนับสนุนการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม โครงการหลวงจึงได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขึ้นรวม 34 แห่ง (รวมทั้งงานพัฒนาหมู่บ้านต่างๆ ของสถานีวิจัยของมูลนิธิด้วย) ได้แก่

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	อำเภอ	จังหวัด	ประชากร			
			หมู่บ้าน	ครอบครัว	ประชากร	เผ่า
จังหวัดเชียงใหม่						
1. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอ่างขาง	ฝาง	เชียงใหม่	6	407	2,522	มูเซอดำ ลีซอ จีนฮ่อ ปะหล่อง
2. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงอินทนนท์	จอมทอง	เชียงใหม่	16	510	2,793	กะเหรี่ยง ม้ง
3. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางดะ	สะเมิง	เชียงใหม่	3	155	1,100	คนเมือง ม้ง
4. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่หลอด	แม่แตง	เชียงใหม่	2	65	281	คนเมือง กะเหรี่ยง
5. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนวาง	กิ่งอำเภอแม่วาง	เชียงใหม่	7	189	1,126	ม้ง กะเหรี่ยง
6. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแกน้อย	เชียงดาว	เชียงใหม่	7	383	2,499	มูเซอดำ อีก้อ จีนฮ่อ มูเซอแดง
7. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยลึก	เชียงดาว	เชียงใหม่	1	163	1,400	คนเมือง ม้ง กะเหรี่ยง
8. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองเขียว	เชียงดาว	เชียงใหม่	2	496	2,472	มูเซอดำ อีก้อ ละว้า มูเซอแดง คะฉิ่น
9. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สาใหม่	แม่ริม	เชียงใหม่	2	153	1,370	ม้ง
10. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย	แม่ริม	เชียงใหม่	5	277	2,093	ม้ง ลีซอ คนเมือง
11. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงป่าเมี่ยง	ดอยสะเก็ด	เชียงใหม่	39	730	2,986	คนเมือง กะเหรี่ยง
12. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงตีนตก	กิ่ง อ.แม่ออน	เชียงใหม่	17	349	1,226	คนเมือง
13. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ทาเหนือ	กิ่ง อ.แม่ออน	เชียงใหม่	10	461	2,211	คนเมือง กะเหรี่ยง

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	อำเภอ	จังหวัด	ประชากร			
			หมู่บ้าน	ครอบครัว	ประชากร	เผ่า
14. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงม่อนเงาะ	แม่แตง	เชียงใหม่	17	443	1,824	คนเมือง ม้ง
15. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะป๊อก	กิ่ง อ.แม่วาง	เชียงใหม่	2	325	1,741	คนเมือง กะเหรี่ยง
16. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งหลวง	กิ่ง อ.แม่วาง	เชียงใหม่	11	522	3,073	กะเหรี่ยง
17. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่แฮ	กิ่ง อ.แม่วาง แม่แจ่ม	เชียงใหม่	12	327	2,216	กะเหรี่ยง ม้ง
18. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปางอุ๋ง	แม่แจ่ม	เชียงใหม่	15	336	2,916	กะเหรี่ยง ม้ง
19. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงวัดจันทร์	แม่แจ่ม	เชียงใหม่	17	671	3,819	กะเหรี่ยง
20. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงขุนแปะ	จอมทอง	เชียงใหม่	11	368	2,037	กะเหรี่ยง ม้ง
21. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมอกจ๋าม	แม่อาย	เชียงใหม่	8	988	4,702	กะเหรี่ยง เย้า อีก้อ ไทยใหญ่ มูเซอแดง ลีซอ
22. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเริง	หางดง	เชียงใหม่	4	169	764	คนเมือง ม้ง
23. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงทุ่งเรา	สะเมิง แม่ริม	เชียงใหม่	4	274	1,451	คนเมือง ม้ง ไทยใหญ่
24. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยเสี้ยว	หางดง	เชียงใหม่	5	607	2,250	คนเมือง ม้ง
25. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยผักไผ่ (สวนกุหลาบโครงการหลวงห้วยผักไผ่)	หางดง	เชียงใหม่	3	321	1,766	คนเมือง
จังหวัดเชียงราย						
26. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงสะโงะ	เชียงแสน	เชียงราย	5	139	630	คนเมือง อีก้อ
27. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยโป่ง	เวียงป่าเป้า	เชียงราย	4	90	370	คนเมือง ม้ง มูเซอดำ
28. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำริน	เวียงป่าเป้า	เชียงราย	3	157	644	คนเมือง มูเซอดำ
29. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ปูนหลวง	เวียงป่าเป้า พร้าว	เชียงราย เชียงใหม่	4	249	1,253	ลีซอ มูเซอดำ อีก้อ จีนฮ่อ มูเซอแดง

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวง	อำเภอ	จังหวัด	ประชากร			
			หมู่บ้าน	ครอบครัว	ประ-ชากร	เผ่า
30. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงห้วยน้ำขุ่น	แม่สรวย	เชียงราย	15	758	4,119	อีก้อ กะเหรี่ยง มูเซอดำ มูเซอแดง
จังหวัดลำพูน						
31. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงพระบาทห้วยต้ม	ลี้	ลำพูน	4	879	4,718	กะเหรี่ยง
จังหวัดแม่ฮ่องสอน						
32. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่ลาน้อย	แม่ลาน้อย	แม่ฮ่องสอน	6	444	2,679	กะเหรี่ยง ลัวะ
33. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงแม่สะเรียง	แม่สะเรียง	แม่ฮ่องสอน	11	397	2,462	กะเหรี่ยง ลัวะ
จังหวัดพะเยา						
34. ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงปังค่า	ปง	พะเยา	1	125	717	ม้ง
รวมพื้นที่ปฏิบัติงาน	**20**	**5**	**279**	**12,927**	**70,230**	

หน้าที่สำคัญของศูนย์พัฒนาโครงการหลวง

- ส่งเสริมให้เกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียงมีรายได้โดยการปลูกพืชชนิดต่างๆ ทั้งผักเมืองหนาว ไม้ดอกเมืองหนาว ไม้ผลเมืองหนาว พืชไร่ รวมไปถึงการเลี้ยงสัตว์และการประมง

- พัฒนาปัจจัยพื้นฐานและคุณภาพชีวิตของชาวเขาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พวกเขาเหล่านั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- สนับสนุนงานทดลอง สาธิต วิจัย และผลิตพันธุ์พืช สัตว์

- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการกำหนดขอบเขตอย่างแน่ชัดว่าที่ใดควรเป็นป่าและที่ใดควรใช้เพาะปลูก และการปลูกป่าต้องนึกถึงผลประโยชน์ของไม้ด้วย สำหรับพื้นที่การเกษตรได้พิจารณาถึงความลาดชัน หน้าดิน และน้ำชลประทานเป็นประการสำคัญ และได้ดำเนินงานด้านการบริรักษ์ที่ดิน เพื่อกันหน้าดินทลายโดยการทำขั้นบันได ทางระบายน้ำ ตามแนวระดับ หรือปลูกหญ้าแฝกตามแนวระดับ เป็นต้น

- โครงการป่าชาวบ้าน ในพระราชูปถัมภ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่เป็นผู้ปลูก ดูแล รักษา และได้รับประโยชน์จากป่า และเพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูต้นน้ำลำธารในพื้นที่โครงการหลวง

2.2 กลุ่มงานอารักขาพืช

มูลนิธิโครงการหลวงมีนโยบาย**ไม่ใช้สารเคมีเพื่อปราบศัตรูพืช** นอกจากจำเป็นจริงๆ จึงมี**งานป้องกันและกำจัดศัตรูพืช**พร้อมทั้งห้องปฏิบัติการเพื่อควบคุมการใช้สารเคมีเหล่านั้น

หน้าที่สำคัญของงานป้องกันและกำจัดศัตรูพืช คือ การส่งเจ้าหน้าที่ด้านแมลงและโรคพืชไปตรวจเยี่ยมศูนย์ต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งศูนย์เหล่านี้จะปลูกผัก ไม้ดอก และไม้ผลต่างๆ และเมื่อทางศูนย์พบปัญหา จะส่งตัวอย่างพืชที่มีอาการเหล่านั้นให้กับเจ้าหน้าที่ของงานป้องกันและกำจัดศัตรูพืช เพื่อให้คำแนะนำวิธีการกำจัดรักษาที่ถูกต้อง ดังนั้นงานนี้จึงเป็นเสมือนคลินิกรักษาโรค ซึ่งจะเป็นการควบคุมให้ใช้สารเคมีอย่างถูกต้องโดยเคร่งครัด

2.3 กลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิต

มูลนิธิโครงการหลวงได้จัดตั้งกลุ่มงานพัฒนาและส่งเสริมการผลิตขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการนำผลการวิจัยไปถ่ายทอดและให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าหน้าที่สนามด้านต่างๆ การประสานงาน การจัดทำแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2.4 งานพัฒนาการศึกษาและสังคม, สาธารณสุข

ได้ดำเนินงานด้านพัฒนาสังคมของชาวเขาที่เกี่ยวข้องกับเด็กๆ แม่บ้าน พ่อบ้าน และชุมชนชาวเขาด้านต่างๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือจากรัฐบาล และเอกชนทั่วไป รวมทั้งตัวชาวเขาเอง มีลักษณะของงานที่ปฏิบัติคือ

- **งานพัฒนาการศึกษาและสังคม** เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ได้มาตรฐานทางด้านการศึกษาและความเป็นอยู่ โดยได้จัดตั้งโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ จัดตั้งห้องสมุดโรงเรียนเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนรักการอ่าน จัดทำโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนต่างๆ จัดฝึกอบรมเยาวชนเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำและส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมอาชีพแก่เยาวชนสตรีและกลุ่มแม่บ้าน โดยการส่งเสริมการทอผ้า ทั้งในรูปแบบดั้งเดิมและผลิตภัณฑ์ใหม่ รวมทั้งการปั่นและทอผ้าลินิน ซึ่งเป็นผลผลิตจากการปลูกลินินของโครงการหลวงด้วย นอกจากนั้นยังมีโครงการรณรงค์เพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติงานโครงการหลวงด้วย

- **งานพัฒนาสาธารณสุข** อาสาสมัครซึ่งเป็นแพทย์ พยาบาล ทันตแพทย์ และเภสัชกรจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และกลุ่มประชาอาสาเพื่อสนับสนุนโครงการหลวงจะขึ้นไปเยี่ยมเยียนเพื่อให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้น และการพัฒนาสาธารณสุขมูลฐานอย่างสม่ำเสมอ

นอกจากนี้ ยังได้มีการจัดการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในหมู่ประชากรชาวเขา ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาด้านต่างๆ โดยการดำเนินการแก้ไข จะใช้รูปแบบการบำบัดโดยชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้มากที่สุด

ROYAL PROJECT FOUNDATION

3. กองทุนหมุนเวียน กองทุนหมุนเวียนของมูลนิธิฯ ดำเนินงานเกี่ยวกับวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยว งานคัดบรรจุ งานวิจัยและพัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชนิดใหม่และงานวิจัยด้านการตลาด

งานวิทยาการหลังการเก็บเกี่ยวถือเป็นเรื่องสำคัญ เพราะต้องให้ผลผลิตมีคุณภาพดี มูลนิธิโครงการหลวงจึงมีห้องเย็นบนดอย ซึ่งสามารถลดอุณหภูมิของผักลงถึง 3 องศาเซลเซียส ภายใน 3 ชั่วโมง และได้จัดให้มีการขนส่งผลผลิตต่างๆ โดยใช้รถห้องเย็นเพื่อรักษาคุณภาพของผลผลิตให้ดีอยู่เสมอ และมีหน่วยคัดบรรจุเพื่อควบคุมคุณภาพทั้งที่เชียงใหม่และกรุงเทพฯ

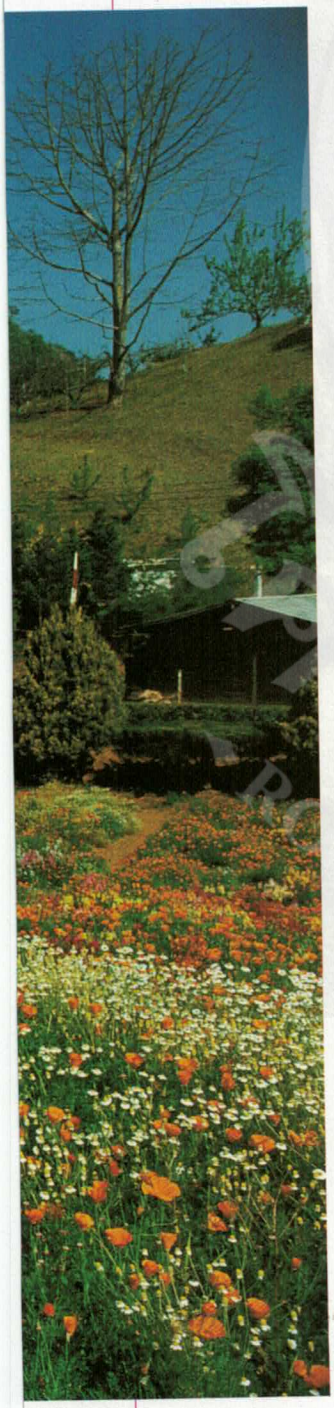

นอกจากนี้มูลนิธิฯ ยังจัดตั้ง**โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูป**รวม 3 แห่ง ได้แก่ **โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โรงงานหลวงอาหารสำเร็จรูปอำเภอฝาง** จังหวัดเชียงใหม่ และ**โรงงานอาหารสำเร็จรูปอำเภอแม่จัน** จังหวัดเชียงราย เพื่อรองรับผลผลิตและแปรรูปให้มีค่าสูงยิ่งขึ้น

สำหรับงานวิจัยและส่งเสริมการตลาด ได้จัดให้มีการวิจัยและส่งเสริมการตลาดของผลผลิตของเกษตรกร โดยจัดจำหน่ายในราคาที่เหมาะสมทั้งที่เชียงใหม่และกรุงเทพฯ เพื่อเป็นการสนับสนุนงานวิจัยด้านการผลิตและการแปรรูปชนิดต่างๆ โดยใช้ชื่อจดทะเบียนการค้าว่า **"ดอยคำ"**

ปัจจุบันเกษตรกรในพื้นที่มูลนิธิโครงการหลวงในแต่ละแห่งสามารถปลูกพืชชนิดต่างๆ ได้เป็นอย่างดี ทั้งเพื่อการบริโภคภายในครัวเรือน และการขนส่งออกจำหน่าย จนกระทั่งมีสินค้าจำหน่ายผ่านฝ่ายกองทุนหมุนเวียน ในปี 2536 ประมาณ 50 ล้านบาท และโรงงานอาหารสำเร็จรูปอีกปีละประมาณ 100 ล้านบาท นอกจากการเพิ่มขึ้นทางด้านปริมาณผลผลิตที่ออกจำหน่ายแล้ว มูลนิธิโครงการหลวงยังเน้นการแนะนำให้เกษตรกรพัฒนาคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น ในปี 2531 สินค้า **"ดอยคำ"** ได้รับคัดเลือกจาก THAI EXPO AWARD 1988 เป็น **ผู้ได้รับรางวัลเกียรติยศมาตรฐาน "สินค้าไทยส่งออก" ในสาขาพืชผัก ผลไม้สด และผลไม้กระป๋องส่งออกดีเด่นประจำปี 2531**

ผลงานของมูลนิธิโครงการหลวงได้เป็นที่รู้จักแพร่หลายในบรรดาประเทศต่างๆ ทั่วโลก ในการร่วมมือกำจัดพืชเสพติดโดยสันติวิธีว่า เป็นโครงการสร้างสรรค์และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ **จึงได้รับรางวัลแมกไซไซ ในสาขา INTERNATIONAL UNDERSTANDING** เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2531

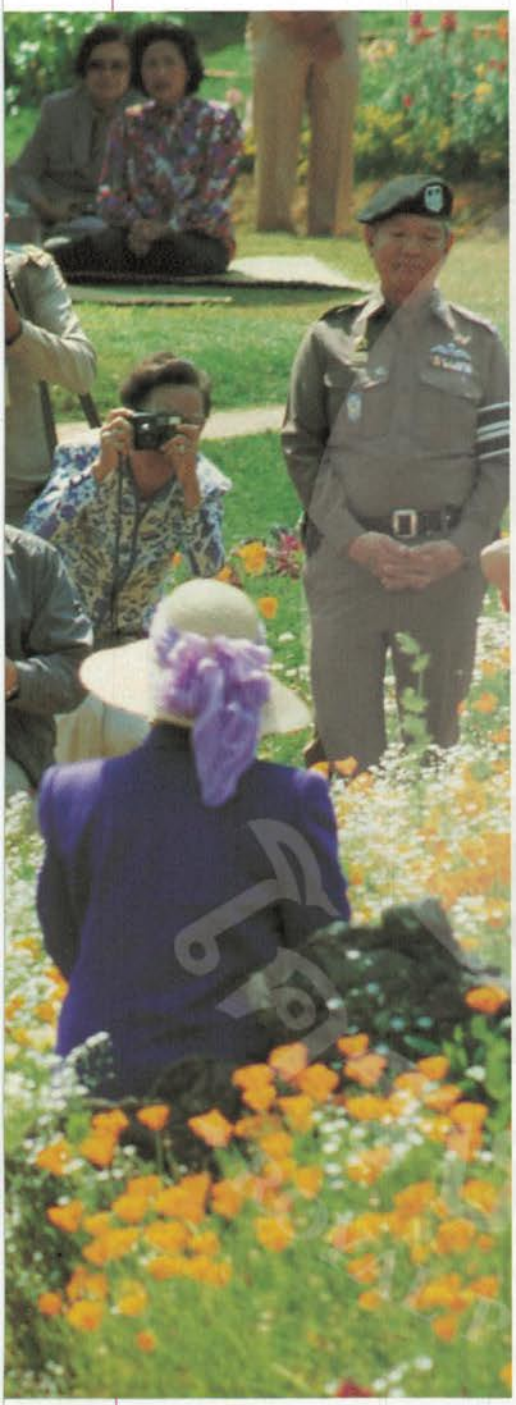

The Royal Project
of Thailand
1988 Ramon Magsaysay Award
for
International Understanding

for its concerted national and international effort to curtail opium growing by bringing worthy livelihoods to Thailand's hill tribes.

Manila on 31 August 1988

ROYAL PROJECT FOUNDATION

When Their Majesties first spent their northern holidays at Bhuping Palace on the hills of Chiang Mai, they took time to visit Hilltribe villages closeby. They noticed that while hike people grew opium poppy, destroying forest and watershed in doing so, they were poor.

About 25 years ago, His Majesty learned from a Meao man near Bhuping Palace that, apart from poppy, they had another cash crop, a local variety of peach which is small in size and can only be used for pickling. Yet this peach produced for them nearly as much income as opium. His Majesty then thought that by grafting improved variety onto local rootstock, the fruit should become bigger and produce higher income than the illegal poppy. To find out if his idea were correct, he immediately founded the **Royal Project** to work on it.

"The purpose of any project" said the King, "should be to help hilltribes improve their living standard and to enable them to grow useful crops which will earn them good income. This is humanism. Another purpose, as anybody will agree should be undertaken, as it

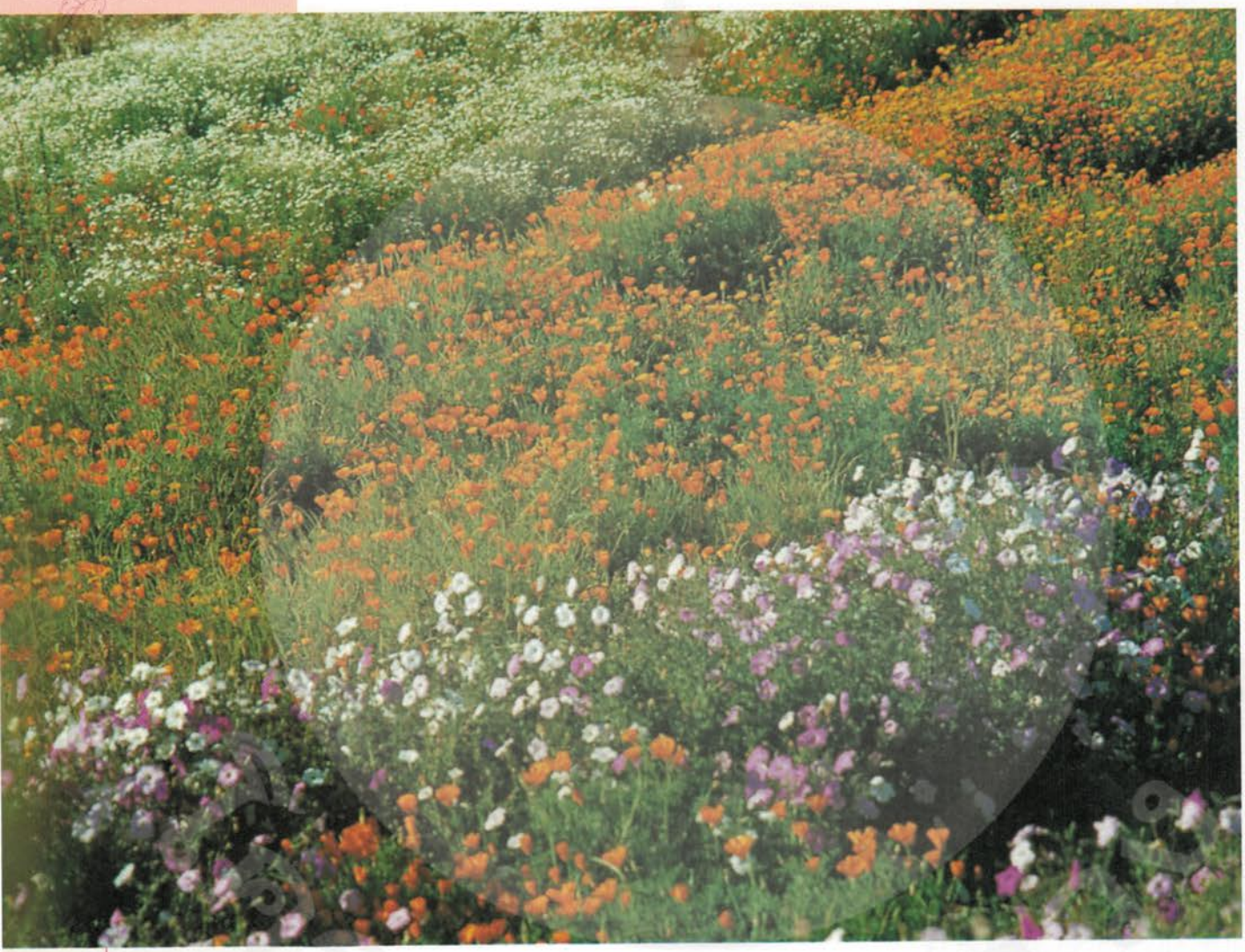

concerns a very serious problem of narcotic. If we can help hilltribes produce useful crops for more money, they will abandon poppy cultivation. This will enhance our policy of stopping the trading and smoking of opium. And yet there is another important consideration. It is well known that hill farmers employ Slash and burn cultivation, and the forest is destroyed, causing severe damages to our country. If we help them farm in a proper manner, the whole of our country will benefit, because, by giving hilltribes good lives, they will support our policy of soil and forest conservation with long lasting benefit."

Soon after the establishment of the Project, substantial assistance was received from US Department of Agriculture which awarded us valuable contracts for finding suitable crops for replacing opium. Taiwan and other friendly countries then began to help with planting material etc. With volunteers from universities and other establishments, a great deal has been achieved in 25 years.

In March 1991, by Royal Command, the Royal Project was established as a **Foundation**, His Majesty donating 500,000 baht and becoming its Honorary President. A major purpose is to make it a permanent organisation.

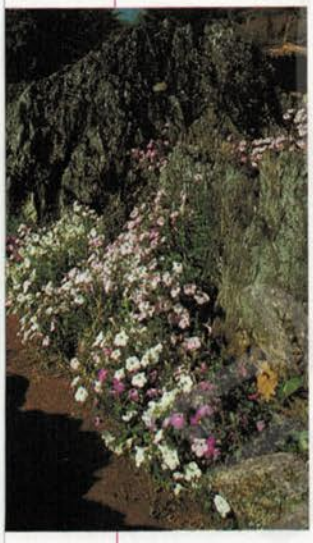

OBJECTIVES

1. To render suitable assistance to hilltribes.
2. To reduce the destruction of natural resources - forest and watersheds - thus benefitting the whole country.
3. To stop opium cultivation.
4. To make proper use of land. That is, let forest be where it should, and farming is done on land suitable for such purpose.
5. To produce crops to the benefit of Thailand economy.

PROJECT AREA

At present, Royal Project Foundation works in the Provinces of Chiang Mai, Chiang Rai, Lamphun, Mae Hong Son and Phayao. It has 4 research stations, and 34 development centres which cover 279 villages, with total population of 70,230.

WORK DIVISION

The Project plans to fulfill His Majesty's wish to **"help hilltribes help themselves in growing useful plants of high quality and thus give them better lives."**

One important factor which enable Royal Project Foundation to cultivate crops which are suitable for the cooler climate is the close cooperation between teaching staff of various universities, technical people, and field officers. Marketting requirements usually cause research projects to be initiated, and their results are quickly passed on to field staff, and then to farmers. Every month a meeting between technical people and those in the field is held to exchange points of view, to state problems and plan necessary actions to solve them.

Royal Project perform the following duty. :

1. Research

Royal Project has 4 main Research Stations.

1.1 Royal Angkhang Agricultural Station, Fang District, Chiang Mai. It is major station which carries out research on temperate fruits, vegetables, fruit tree collection as well as production. It also carries out training.

1.2 Royal Pangdah Agricultural Station, Samoeng District, Chiang Mai. Its main duty is to multiply fruit trees with trainning facillities for the purpose. Being of low altitude, also carry out semi-temperate vegetable research.

1.3 Inthanon Station, Chom Thong District, Chiang Mai. Apart from promoting crops to the hill farmers, this station works on floriculture research, as well as producing all of Royal Projcet plants requirements by means of tissue culture. At its sub-station of Khun Huay Haeng, research is carried on pomegranate, figs, guava, and seedless grapes.

1.4 Mae Lord Coffee Research Station, Maetaeng District, Chiang Mai. This works on Arabica coffee of rustfree varieties.

Foundation's research results in the availibility of the following new crops to the farmers :

Temperate Fruits, such as Japanese apricots, plums, peaches, apples, oriental pears, persimmons, kiwi fruits, strawberries, guava, and seedless grapes.

Temperate Vegetables, such as head lettuce, zucchini, leek, brussel sprout, totalling about 50.

Flowers, about 20, like chrysanthemum, gypsophila, gerbera, gladiolus, lilies, carnation, and alstroemeria.

Field Crops, Royal Project have introduced the following crops, not be-

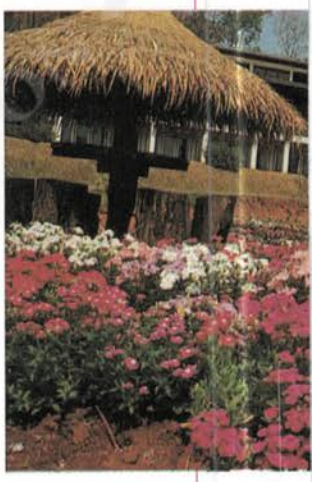

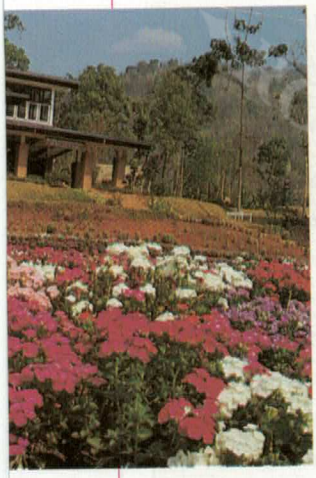

fore commercially grown in Thailand, to benefit hill farmers, such as red kidney beans, flax, and buck wheat.

Other Crops, such as Arabica coffee, and shitake mushroom.

2. Development Development work consists of Development Centres, Plant Protection Unit., Educational, Social, and Health Development and Crop Production Development.

2.1 Royal Project Development Centres

Aiming to make the farmer's lives better as well as stopping opium cultivation, slash-and burn method of cultivation and forest destruction, the Centres pass on research results to benefit farmers, so that they can earn good living without damaging natural resources. Soil conservation and proper use of water are also encouraged. **Royal Project Foundation has 34 development centres.**

Development Center	Location		Population			
	District	Province	Village No. of	Families No. of	Population	Tribe
1. Angkhang	Fang	Chiang Mai	6	407	2,522	Lahu Na, Lisu, Yunanese, Palong
2. Inthanon	Chomthong	Chiang Mai	16	510	2,793	Karen, Hmong, Native Thai
3. Pang Da	Samoerng	Chiang Mai	3	155	1,100	Native Thai, Hmomg
4. Mae Lord	Mae Taeng	Chiang Mai	2	65	281	Native Thai, Karen
5. Khun Wang	Mae Wang Sub-Distric	Chiang Mai	7	189	1,126	Hmomg, Karen
6. Kae Noi	Chiang Dao	Chiang Mai	7	383	2,499	Lahu Yi, Lahu Na, Akha, Yunanese
7. Huay Luk	Chiang Dao	Chiang Mai	1	163	1,400	Native Thai, Hmong, Karen.
8. Nhong Khiew	Chiang Dao	Chiang Mai	2	496	2,472	Lahu Na, Akha, Ka Chin, Lawa.
9. Mae Sa Mai	Mae Rim	Chiang Mai	2	153	1,370	Hmong
10. Nhong Hoi	Mae Rim	Chiang Mai	5	277	2,093	Hmong, Lisu
11. Pa-Mieng	Doi Saket	Chiang Mai	39	730	2,986	Native Thai, Karen
12. Teen-Tok	Mae On Sub District	Chiang Mai	17	349	1,226	Native Thai
13. Mae Tha Nhier	Mae On Sub District	Chiang Mai	10	461	2,211	Native Thai, Karen
14. Mon-Ngo	Mae Taeng	Chiang Mai	17	443	1,824	Native Thai, Karen
15. Mae Sa Pok	Mae Wang	Chiang Mai	2	325	1,741	Native Thai, Karen
16. Tung Luang	Mae Wang	Chiang Mai	11	522	3,073	Karen
17. Mae Hair	Mae Wang Mae Chaem	Chiang Mai	12	327	2,216	Karen, Hmong
18. Pang Ung	Mae Chaem	Chiang Mai	15	336	2,916	Karen, Hmong
19. Wat Chan	Mae Chaem	Chiang Mai	17	671	3,819	Karen, Hmong
20. Khun Phae	Chom Thong	Chiang Mai	11	368	2,037	Karen, Hmong
21. Mhok Charm	Mae Ai	Chiang Mai	8	988	4,702	Karen, Yao, Akha, Thai-yai
22. Tung Rerng	Hang Dong	Chiang Mai	4	169	764	Native Thai, Hmong
23. Tung Rao	Samoerng Mae Rim	Chiang Mai	4	274	1,451	Native Thai, Thai Yai
24. Huay Sieo	Hang Dong	Chiang Mai	5	607	2,250	Native Thai, Hmong

Development Center	Location		Population			
	District	Province	Village No. of	Families No. of	Population	Tribe
25. Huay Phak Phai	Hang Dong	Chiang Mai	3	321	1,766	Native Thai
26. So-Ngo	Chiang Saen	Chiang Mai	5	139	630	Native Thai, Akha
27. Huay Pong	Vieng Papao	Chiang Mai	4	90	370	Native Thai, Akha
28. Huay Nam Rin	Vieng Papao	Chiang Mai	3	157	644	Native Thai, Hmong, Lahu Na
29. Mae Poon Luang	Vieng Papao, Phrao	Chiang Rai Chiang Mai	4	249	1,253	Lisu, Lahu Na, Akha, Yunanese, Lahu Yi
30. Huay Nam Khun	Mae Suay	Chiang Rai	15	758	4,119	Akha, Karen, Lahu Na, Lahu Yi
31. Pra Bath Huay Tom	Li	Lumphun	4	879	4,718	Karen, Lua
32. Mae La Noi	Mae La Noi	Mae Hong Son	6	444	2,679	Karen, Lua
33. Mae Sarieng	Mae Sarieng	Mae Hong Son	11	397	2,462	Karen, Lua
34. Pang Ka	Pong	Phayao	1	125	717	Hmong
Total	**20**	**5**	**279**	**12,927**	**70,230**	

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

The Following is the main duty of the above Development Centres :

- Extension to local farmers of cold weather vegetables, flowers, fruits, field crops, as well as animal husbandry and fisheries.

- improve infrastructure and quality of life.

- support work in selection, research, and demonstration of plants and animals.

- conservation and regeneration of natural resources. In this respect, it is important seperate clearly farm land from areas that should be covered by forest. In re-aforestation, commercial value of wood is considered. In determining farm land, steepness of land, topsoil coverage, and the availabilities of irrigated water is considered. Then comes soil conservation measures by terracing, contour culvert construction, or contour planting of vetiver grass.

2.2 Plant Protection Unit

It is an important policy of the Foundation not to use chemicals unless absolutely necessary, therefore operates a **Plant Protection Unit,** complete with laboratory, for the complete control of the use of such chemicals.

In carrying out its duty, the Unit send its technicians to visit Development Centres for the early detection of pests and diseases. When Centres have problems, samples of plants affected will be sent to the Unit for prescriptions.

2.3 Agricultural Extension and Development Division

This Division transfers research results and technology to the Foundation field people and gives them advice. Also it discussions with Marketing Division, and make production plan accordingly.

2.4 Education, Social, and Public Health Development

In carrying out its work, this unit receives assistance from Government as well as private organisations in its following effort :

- **Education and Society Development,** setting up schools, children development centres, mobile and school libraries to instill a love of reading. It provides school lunch, and encourages leadership in children. Housewives and youth are introduced to handicraft, like spinning and weaving, particularly new raw material like linen.

- **Public Health Work** is carried out be volunteers of doctors, dentists, and nurses from Chiang Mai University, Besides giving primary treatment, the team also regularly improves standard of public health.

Following up His Majesty's policy of opium elimination, Royal Project utilises its ability to bring together various Government units to work as a team, in its effort to reduce heroin addiction. This is especially important, as many of the Project's villages sit astride the drug's smuggling routes from Myanma, and traffickers use any tricks to make hill people addicts to ease their work.

มูลนิธิโครงการหลวง ROYAL PROJECT FOUNDATION

Also, as required by the king **to help them help themseives,** the Project deeply involved hilltribes in its anti-heroin effort. Villagers, having intimate knowledge of their own people, act as narcotic police. With their particular way of thought and using their dialect, they warn their tribespeople of damaging results of addiction. Even drug withdrawal treatment is carried out in the village, using the patient's relatives as nurses. Also, villagers act as guards around treatment area to stop drugs coming in. This unique plan is of action is proving successful and is now receiving increase support from Government.

3. Marketing

Foundation's activities in Marketing involve post-harvest treatment, transportation, grading and packing, food processing, as well as market research.

Due interest is taken in post-harvest matters, as high quality produce is desired. The Project has pre-cooling units on the hill, capable of reducing vegetable temperature to 3 degree celsius in 3 hours. Refrigerates trucks are also used. It has grading and packing houses in Chiang Mai as well as Bangkok.

The Foundation has food processing plants in Fang, Chiang Mai, Mae Chan in Chiang Rai, and at Chiangmai University.

For its produce, Royal Project has **"Doi Kham"** as registered brand name.

Internationally, Royal Project Foundation is becoming known for its pioneering and successful effort of eliminating opium by its peaceful means. This was recognised in 1988 by **Magsaysay Award for International Understanding.**

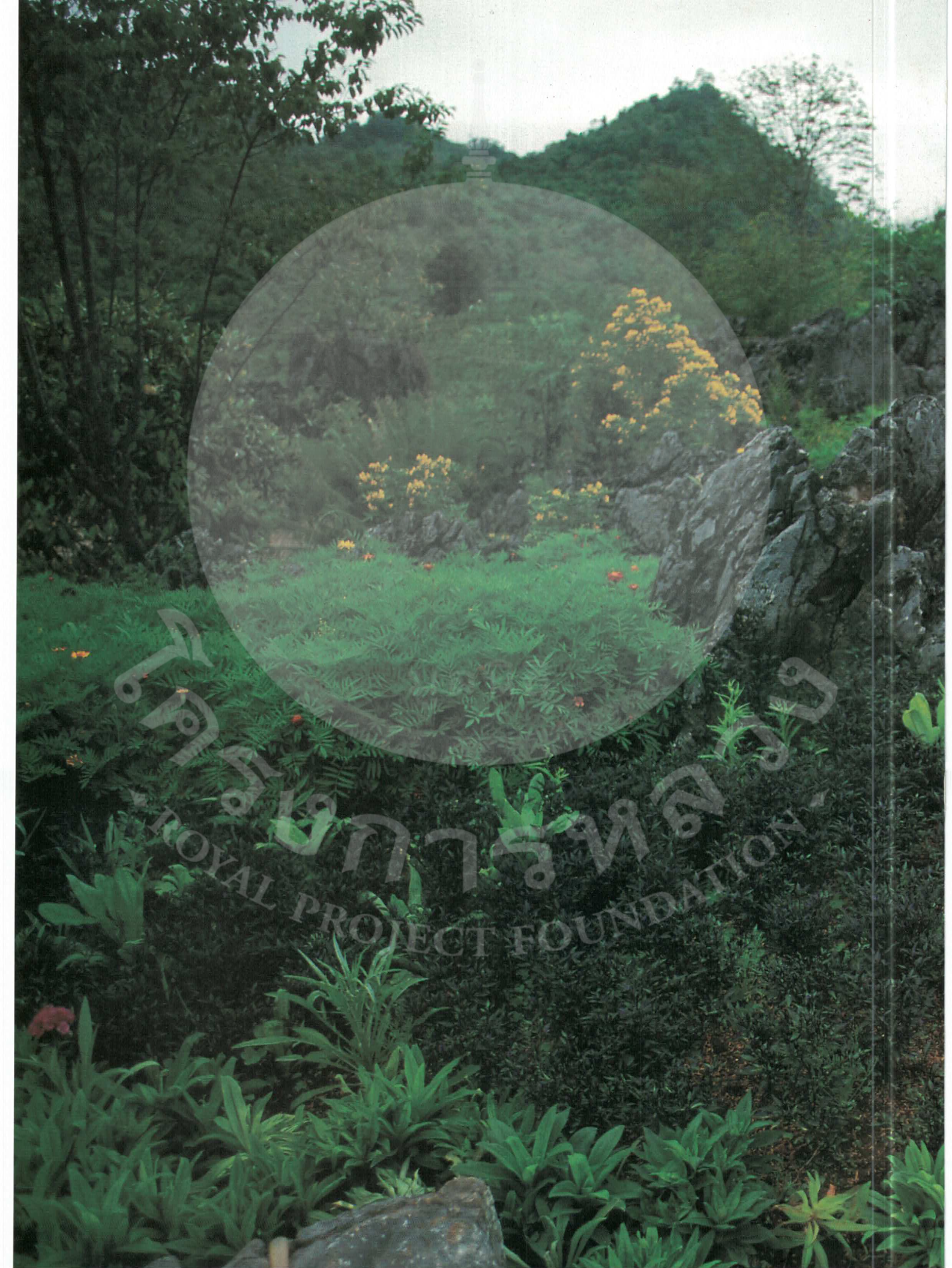
มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

.สโมสรอ่างขาง

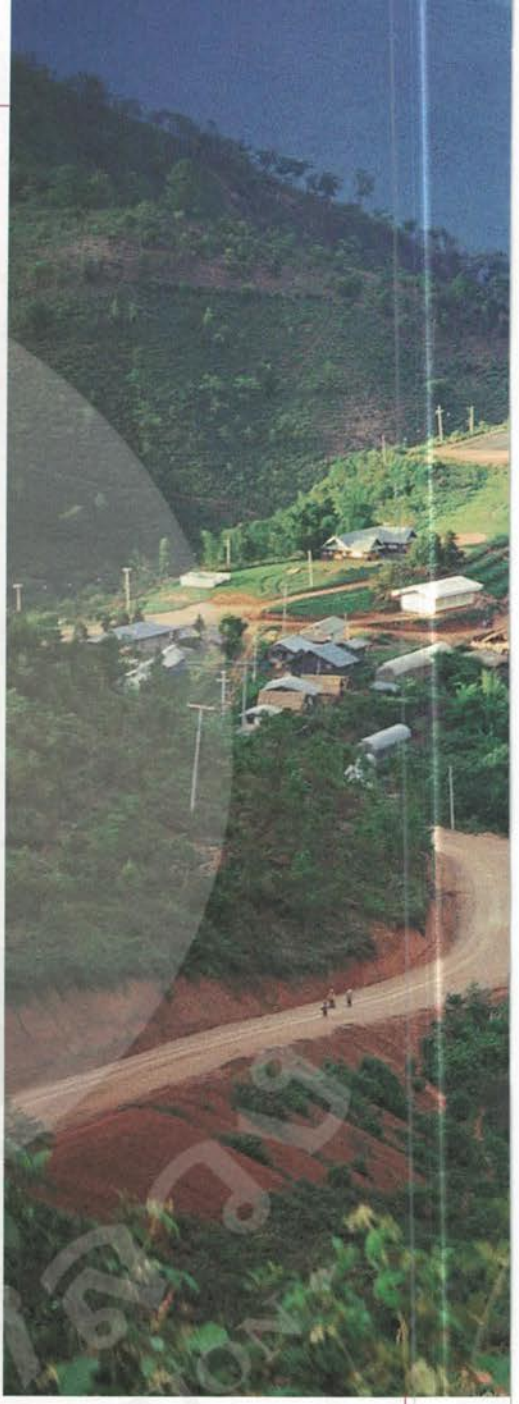

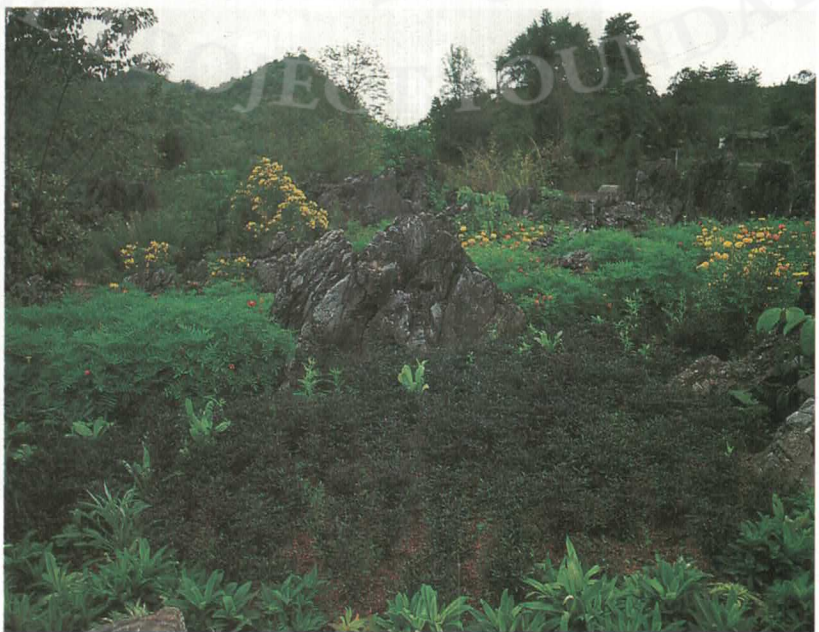

มูลนิธิ
โครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

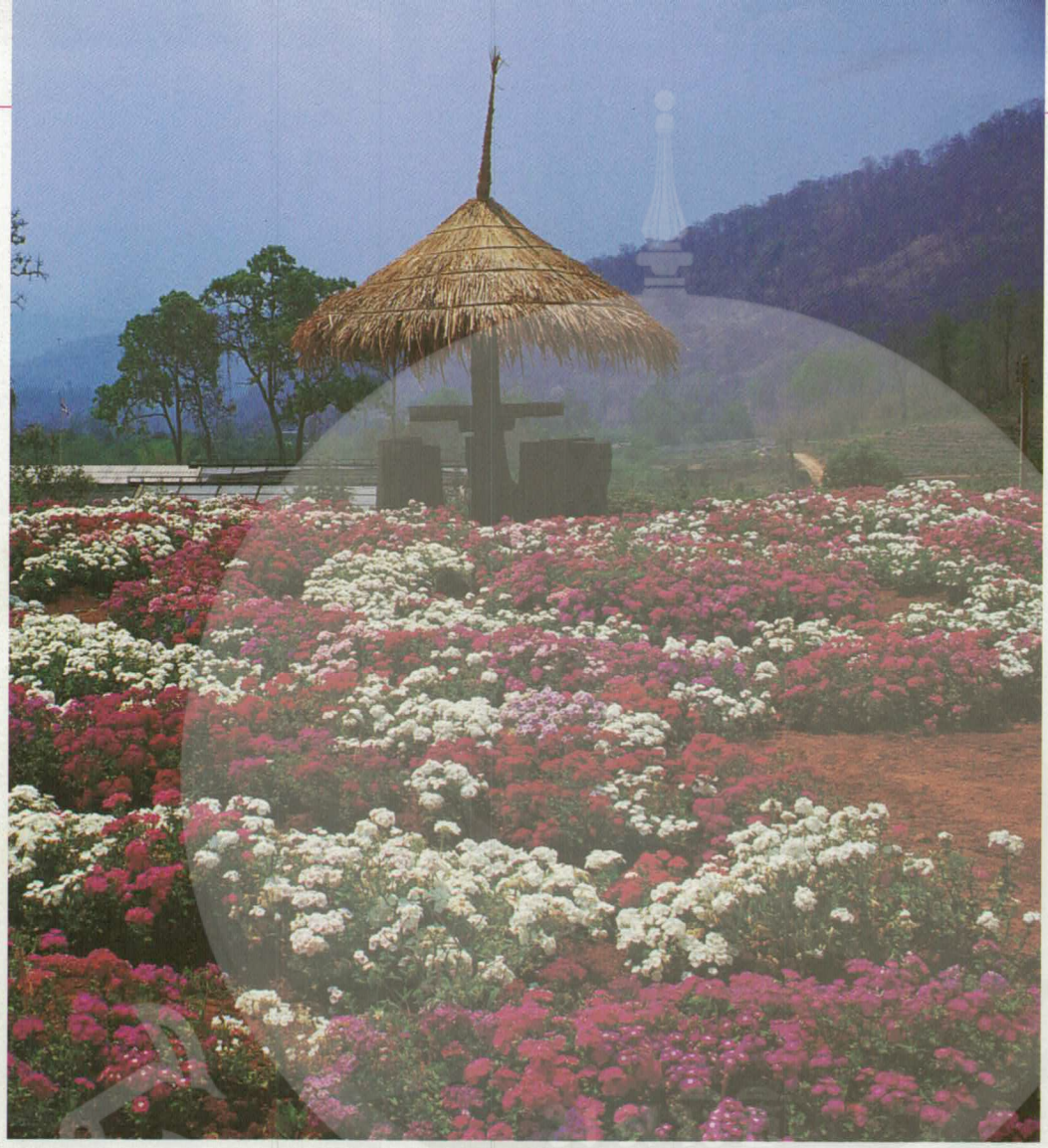

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

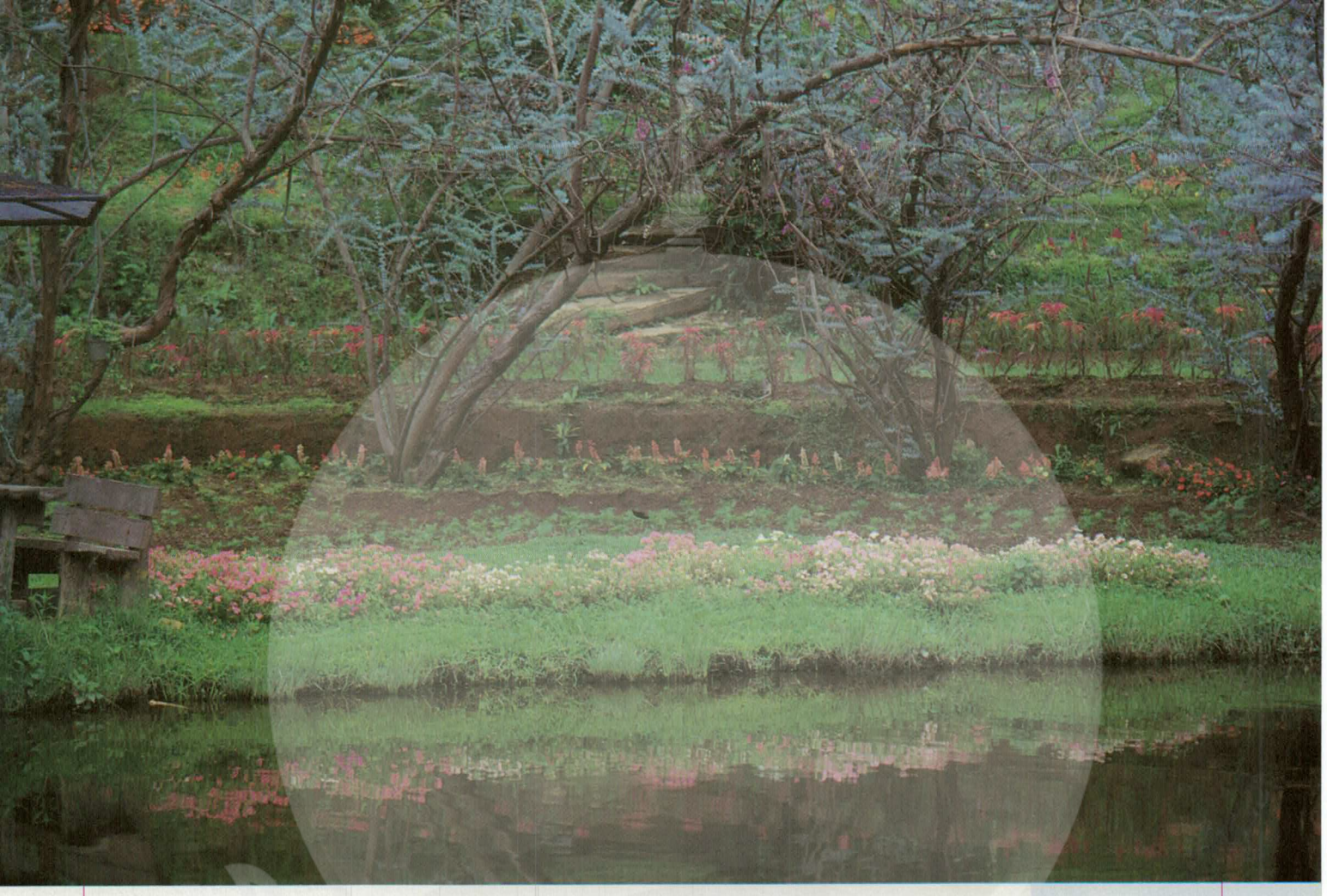

PROJECT FOUNDATION

โครงการหลวง อินทนนท์.

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

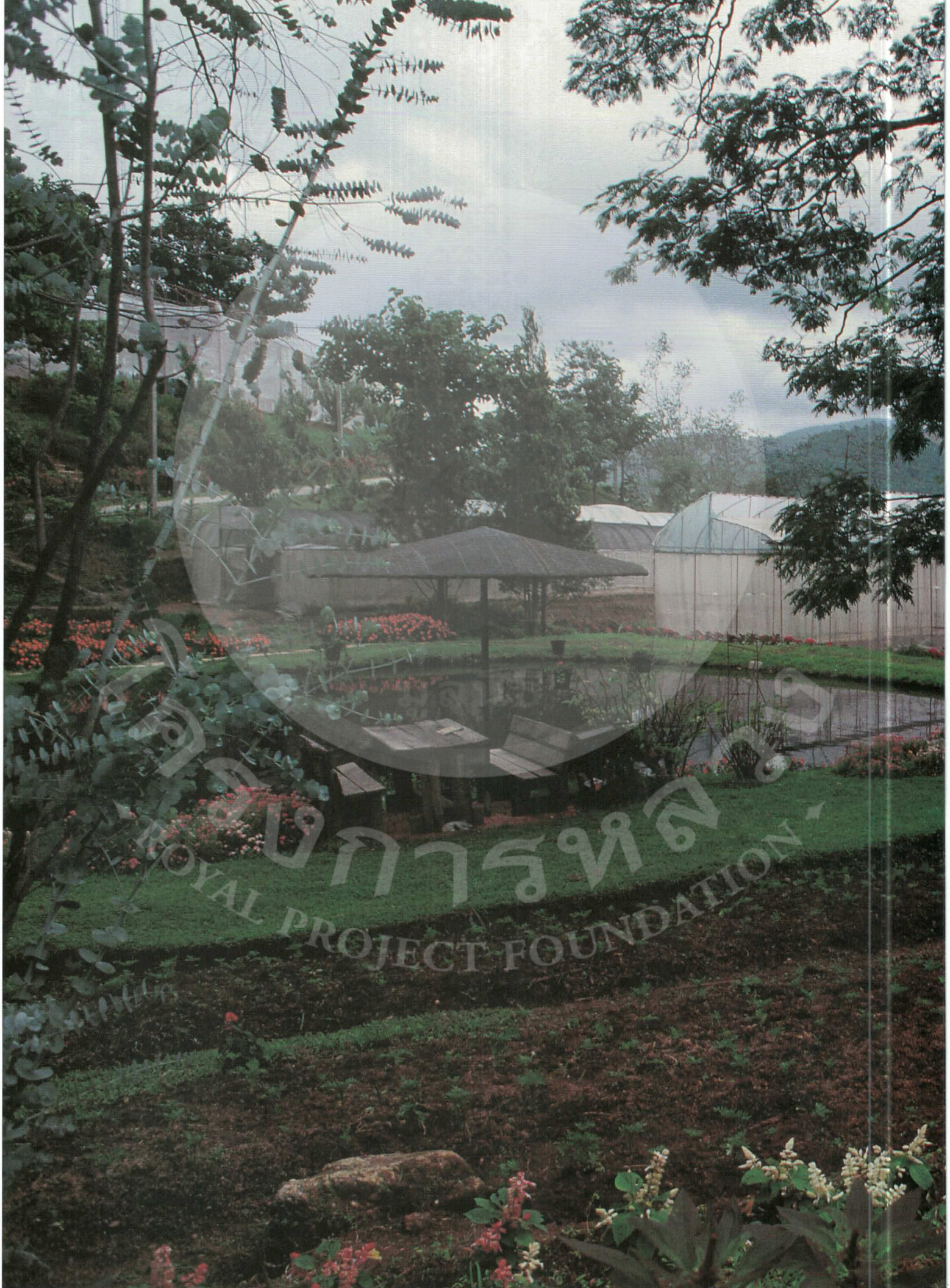
มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

1

2

3

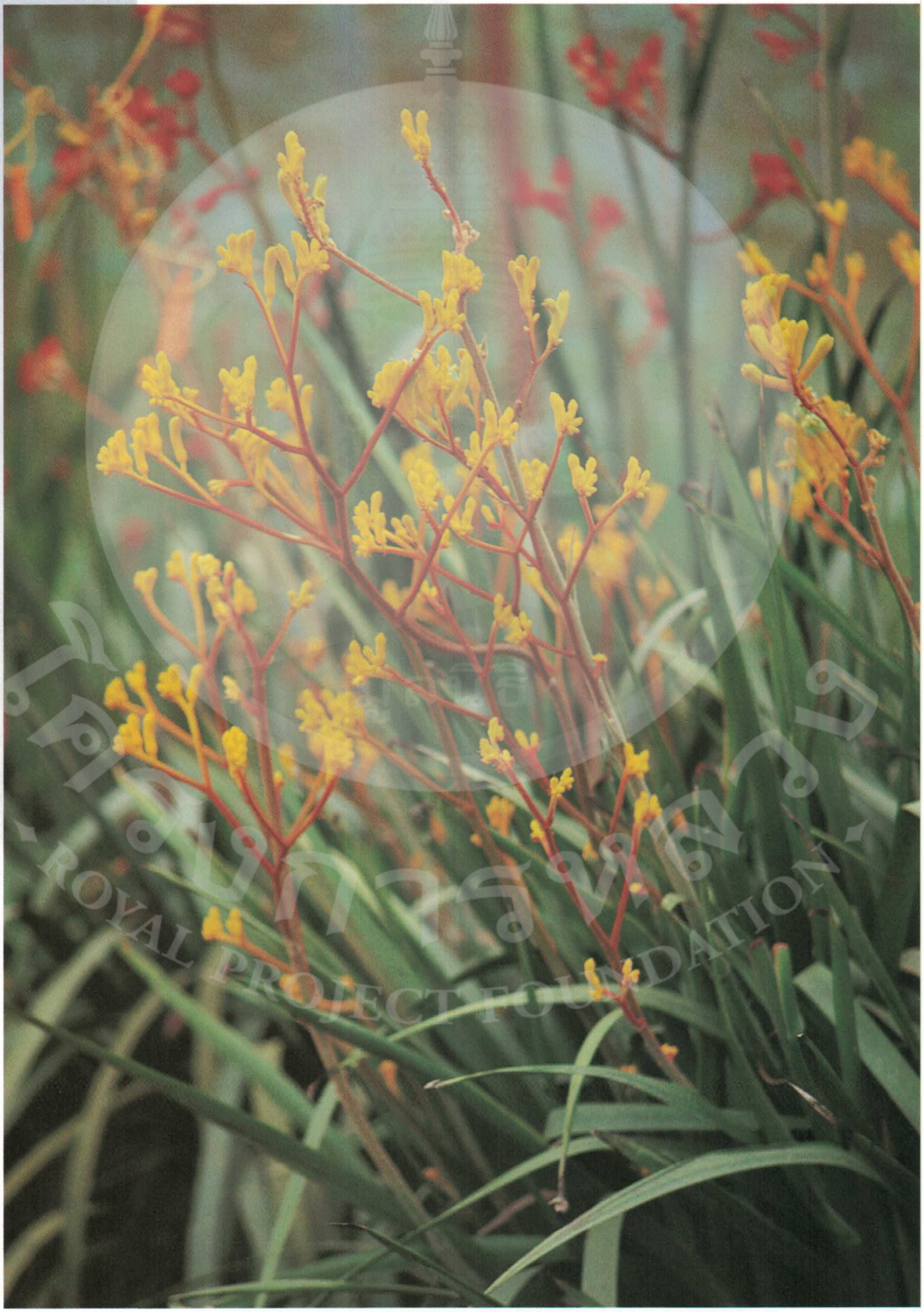

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

4

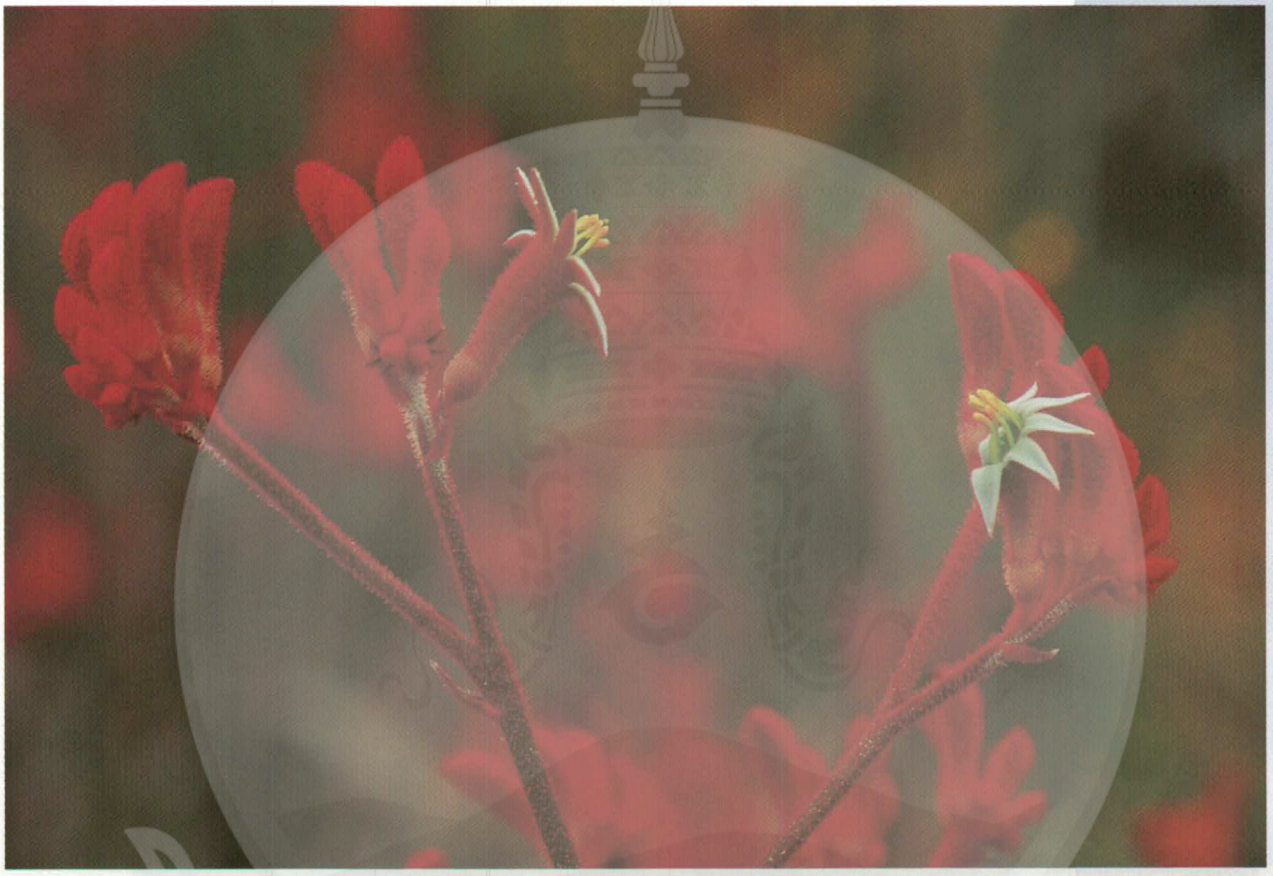

5

6

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

9

10

11

ROYAL PROJECT FOUNDATION

12

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

14

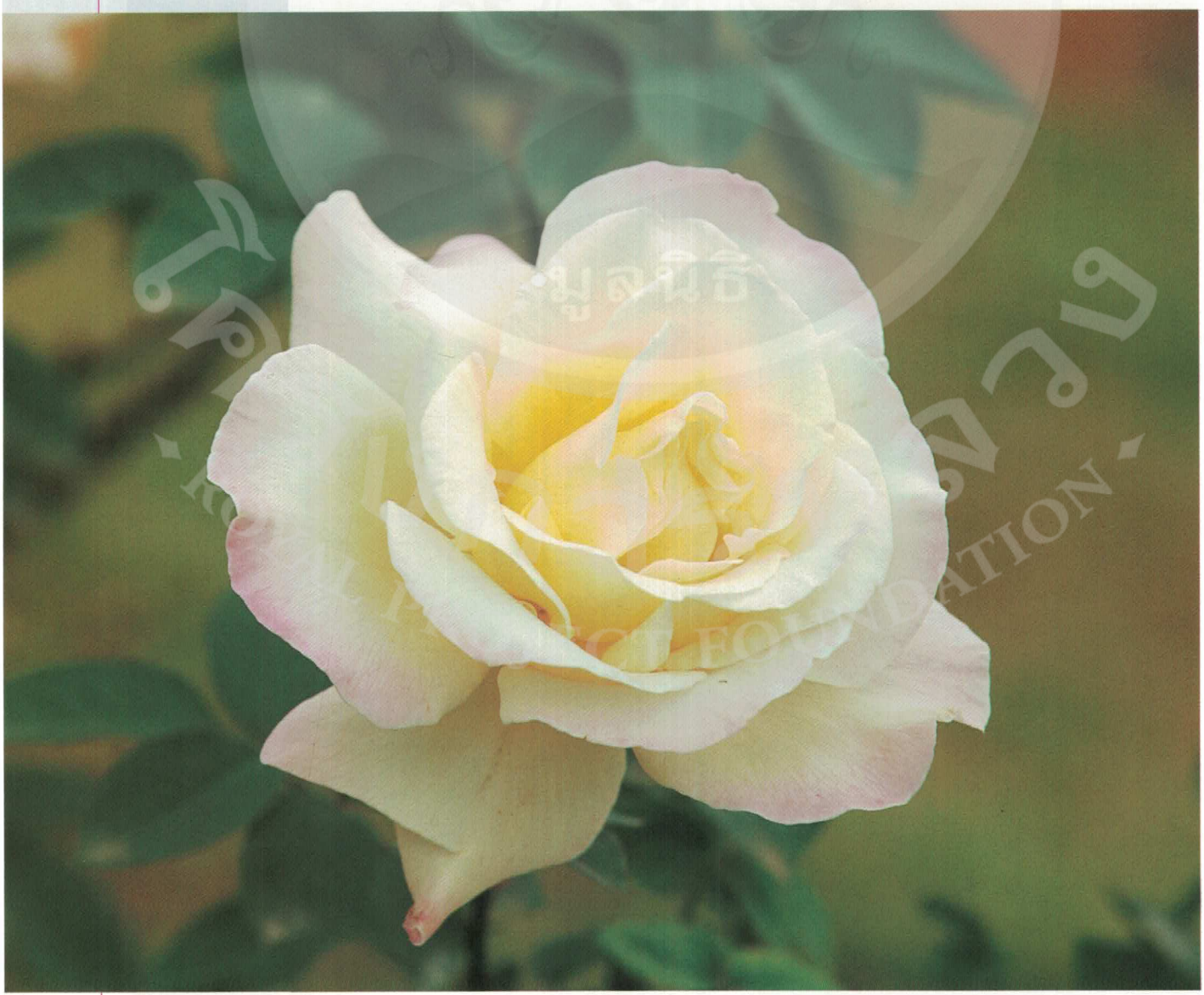

15

16

17

18

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

20

21

22

มูลนิธิโครงการหลวง ROYAL PROJECT FOUNDATION

23

24

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

25

26

27

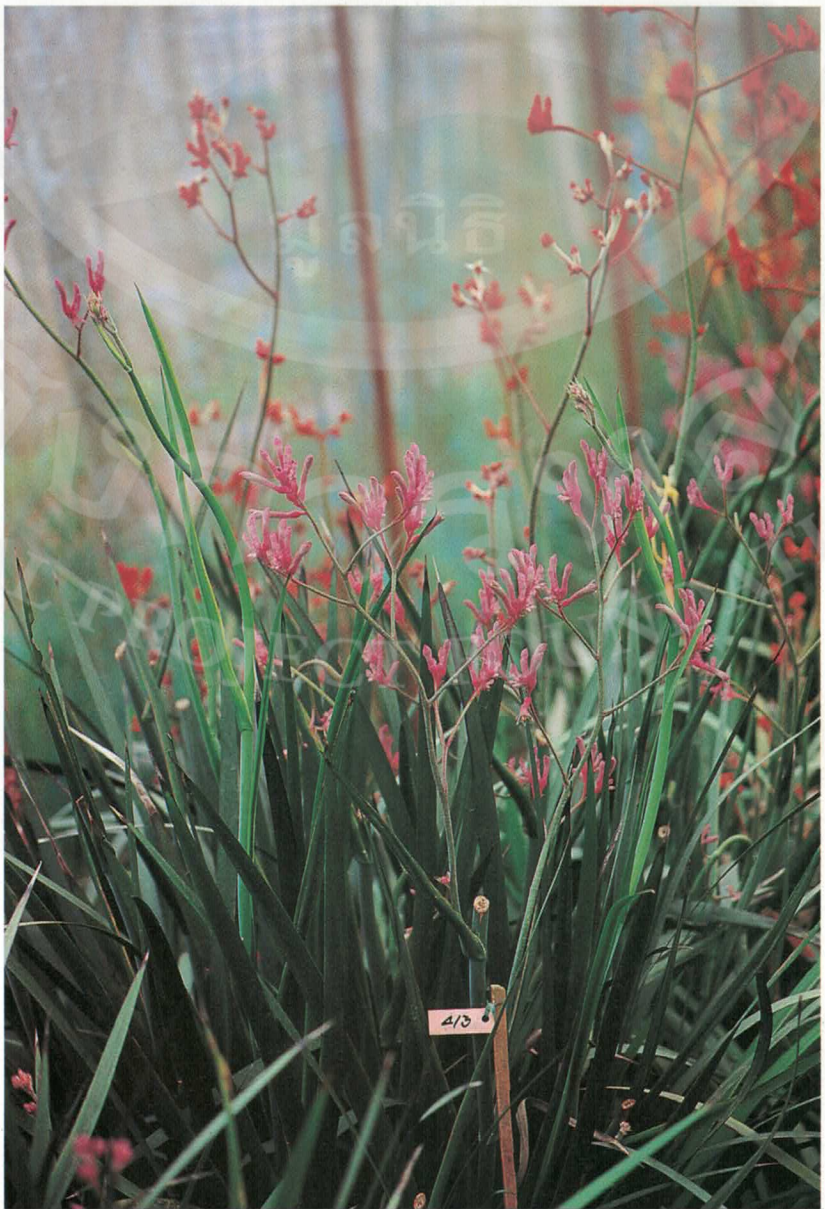

28

29

30

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

35

36

มูลนิธิโครงการหลวง ROYAL PROJECT FOUNDATION

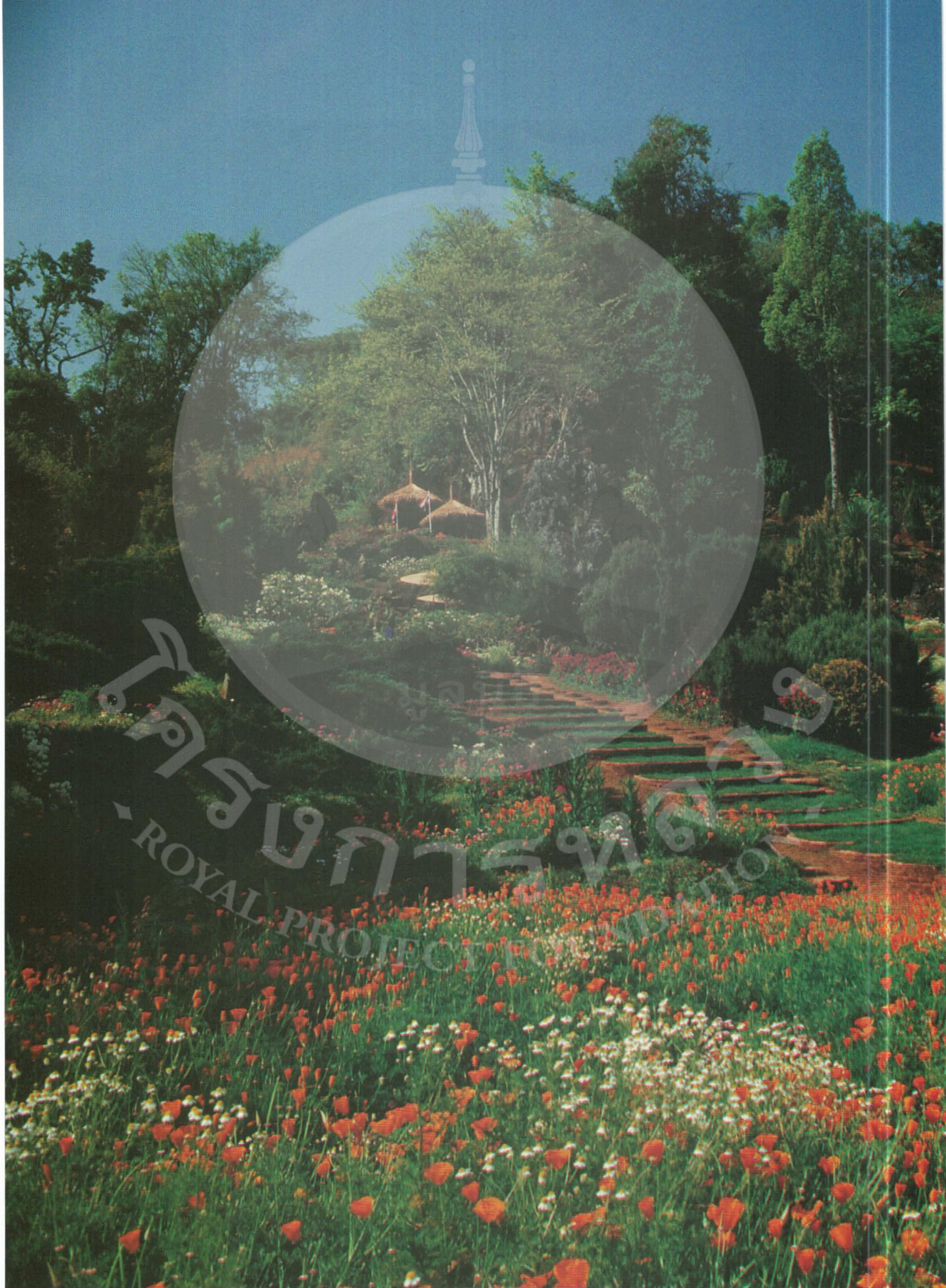
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

37

38

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

40

41

42

43

44

45

47

48

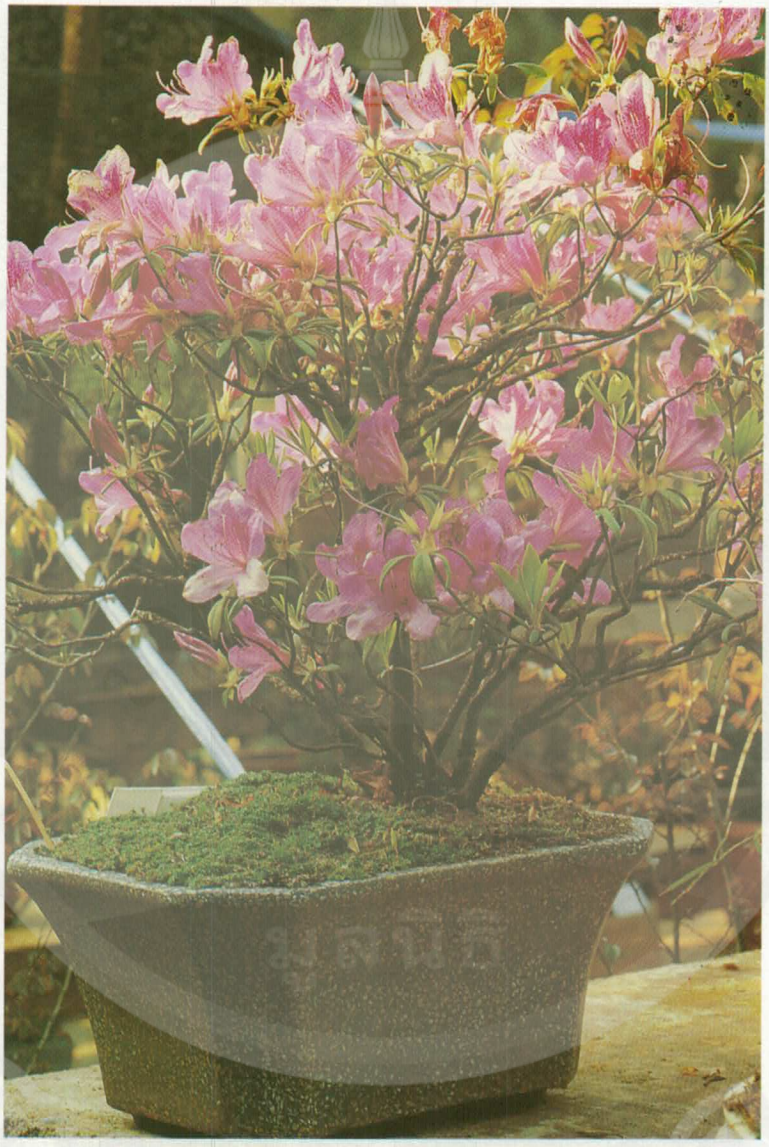

49

50

51

52

53

PROJECT FOUNDATION

55

56

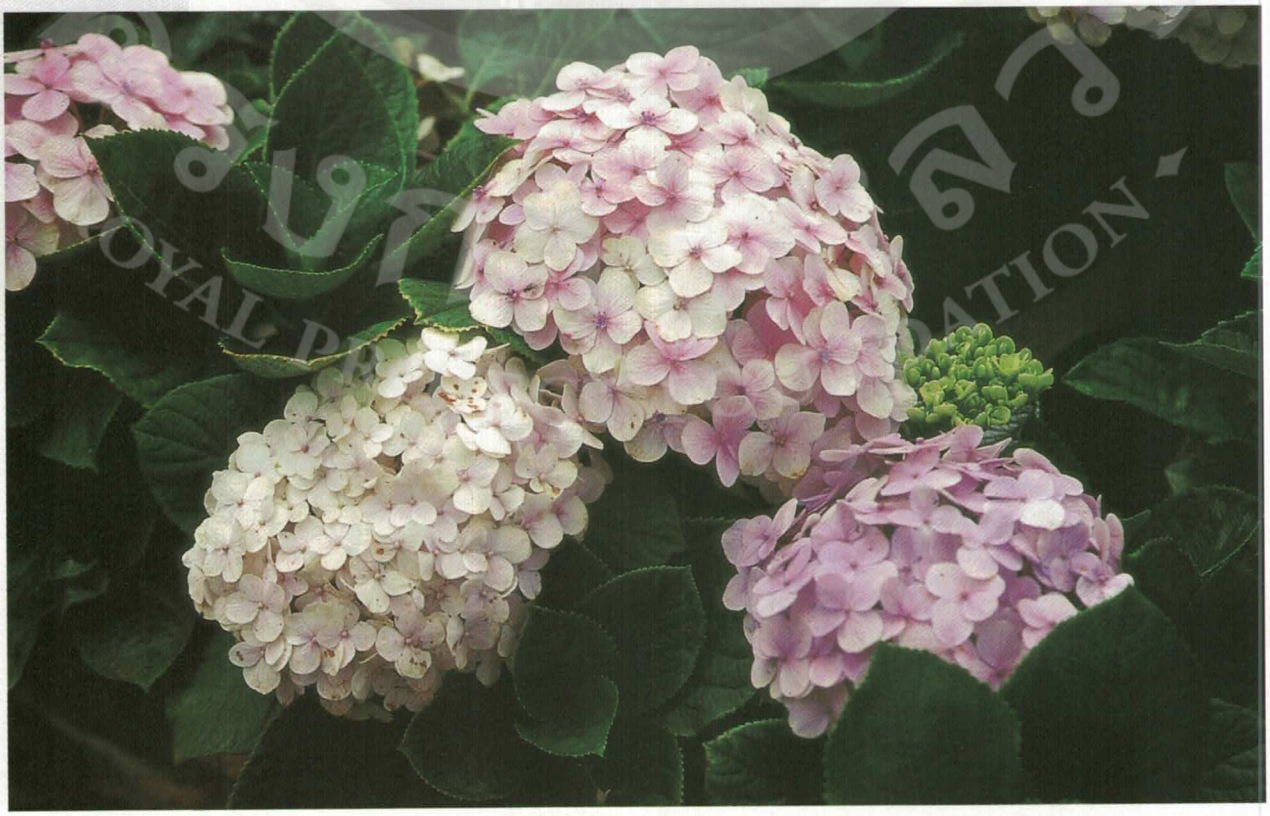

57

ROYAL PRINCESS FOUNDATION

58

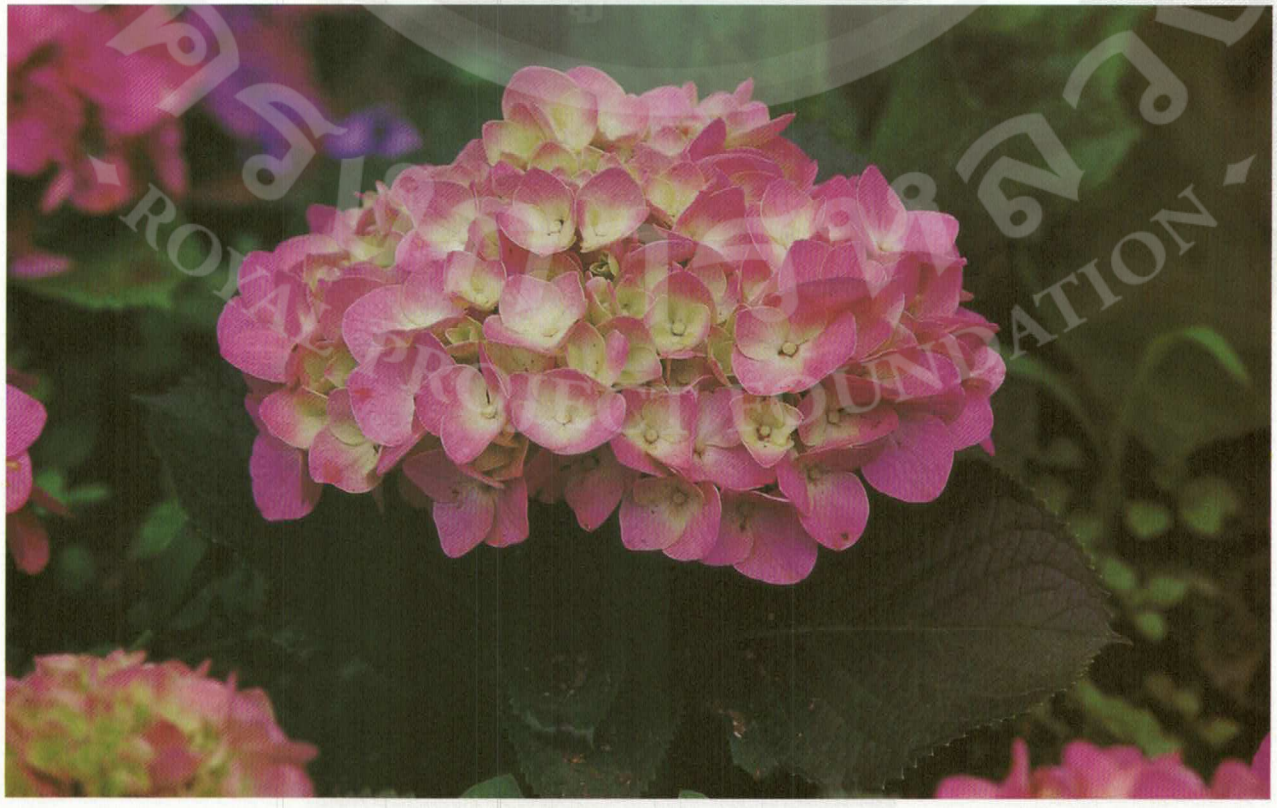

59

60

61

62

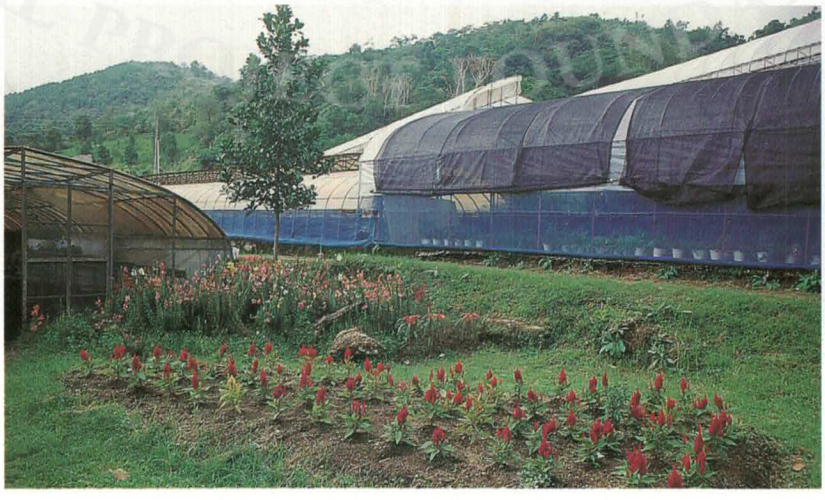

มูลนิธิ
ROYAL PROJECT FOUNDATION

65

66

67

68

ROYAL PROJECT FOUNDATION

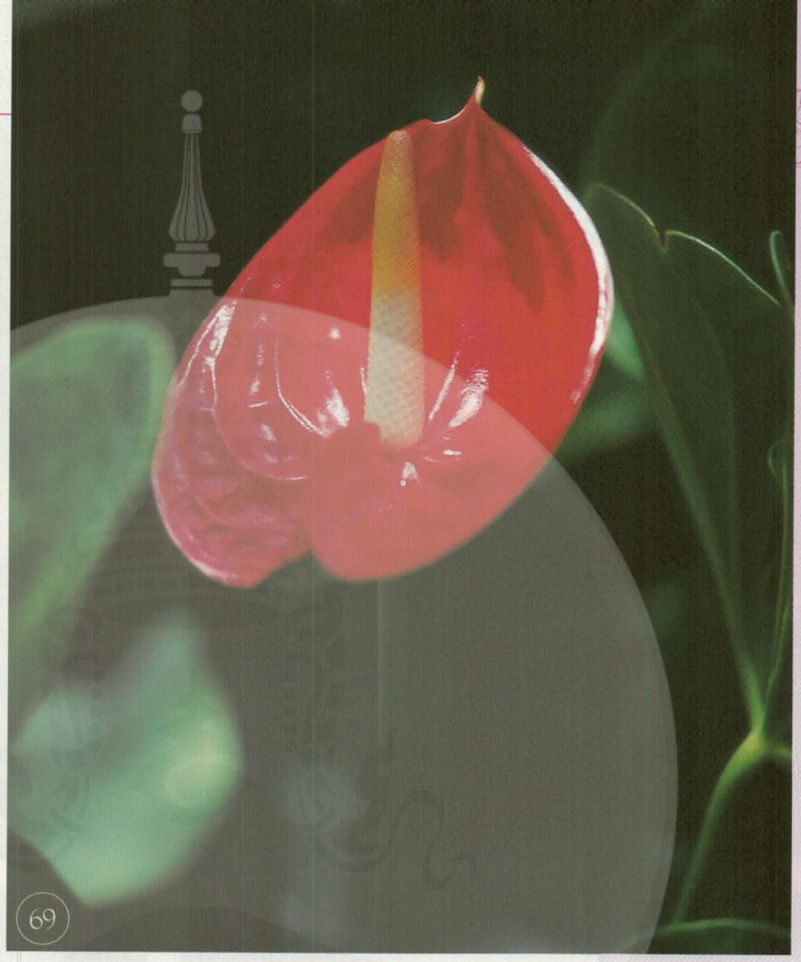

69

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

70

71

72

73

74

มูลนิธิ
ROYAL PROJECT FOUNDATION

75

76

77

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

มูลนิธิ
โครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

79

80

81

82

83

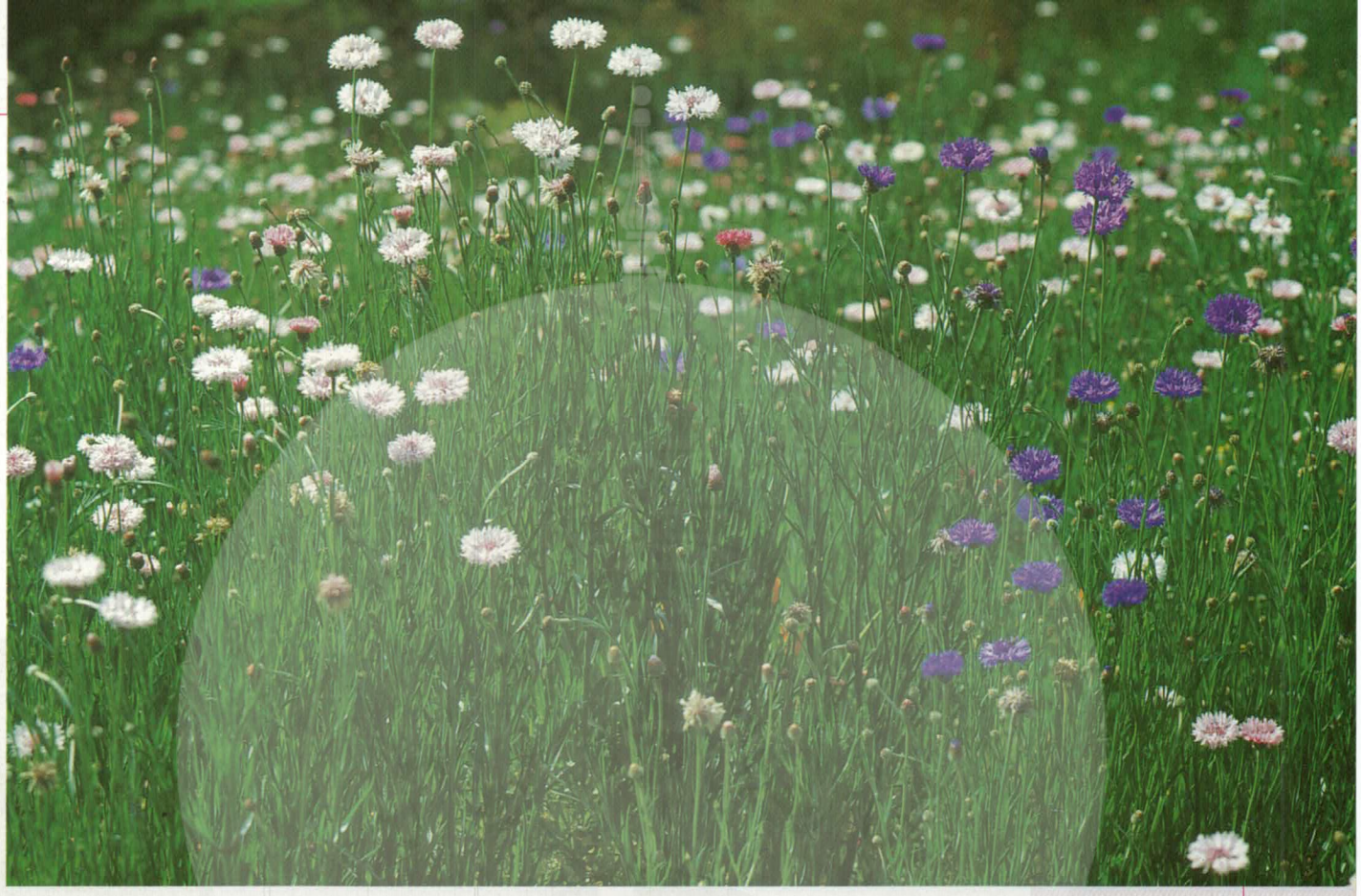

84

85

มูลนิธิโครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

86

87

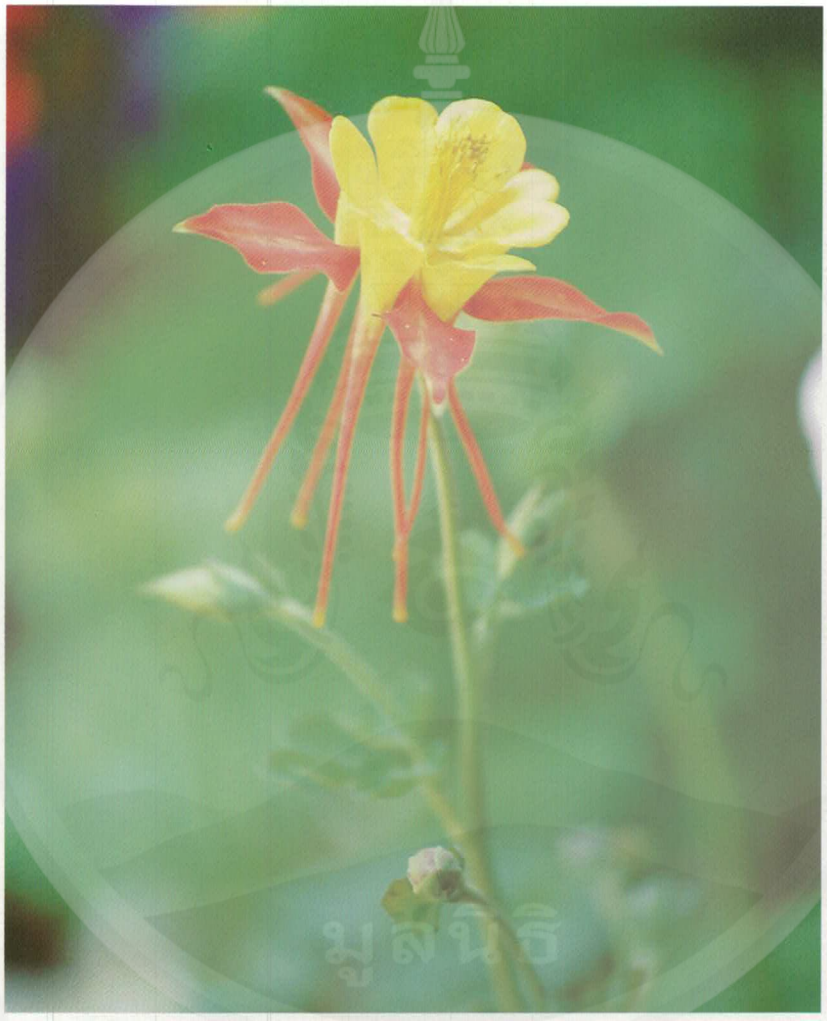

88

89

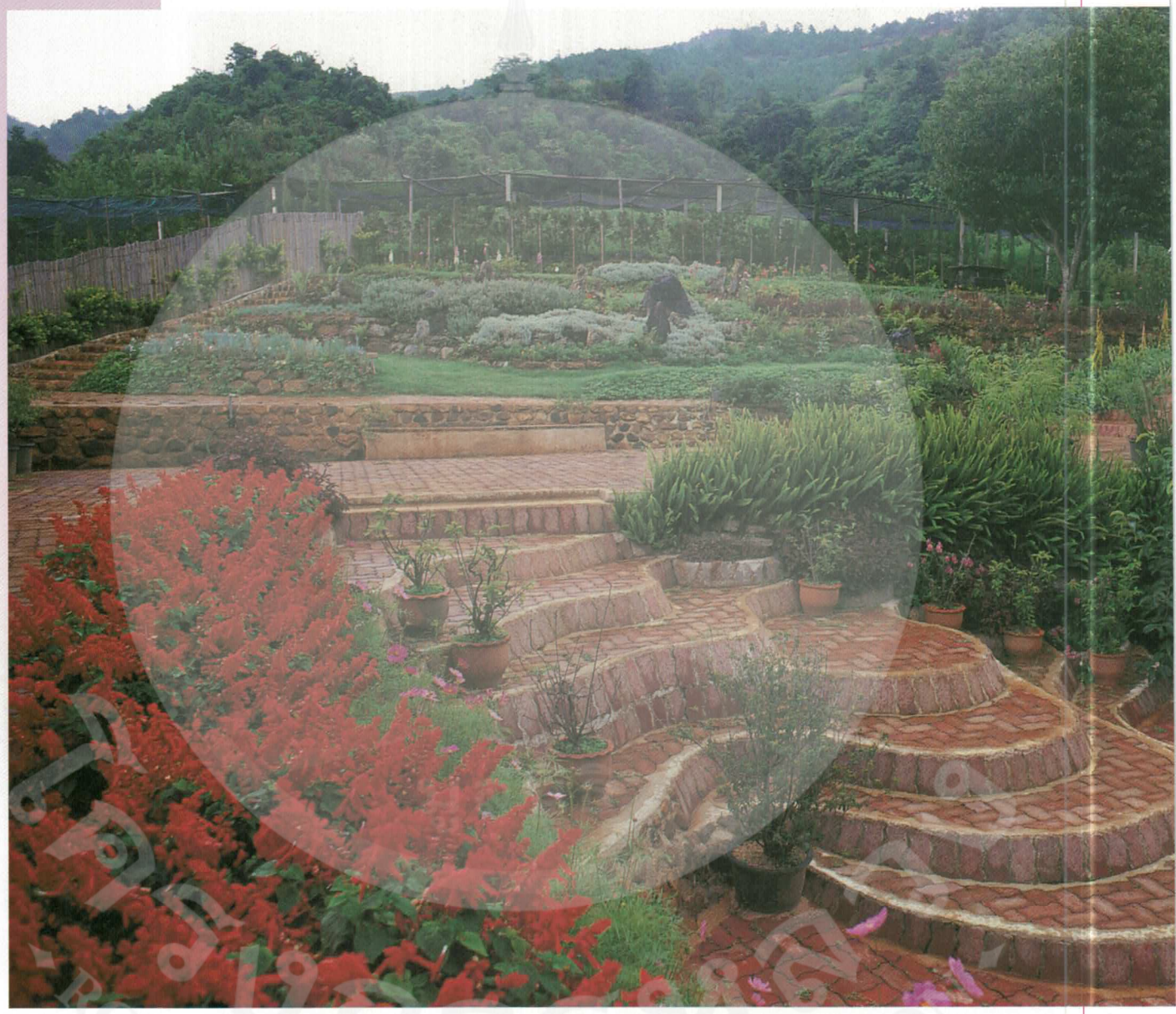

90

91

92

คำอธิบายภาพ

หน้า	ภาพที่	ชื่อภาพ
52	1	เทียนญี่ปุ่น/เทียนฝรั่ง (Star in the shade)
53-57	2 - 8	แกงการูพอ (Kangaroo Paw)
59	9 - 11	เยอร์บีร่า (Gerbera)
60-63	12 - 18	กุหลาบ
64-65	19 - 22	ปักษาสวรรค์ (Strelitzia Reginae)
66-67	23 - 25	เยอร์บีร่า (Gerbera)
68-71	26 - 33	ถั่วหอม (Sweet Pea)
72-73	34 - 36	คาร์เนชั่น (Carnation)
76-77	37 - 39	ซัลเวีย (Salvia)
78-79	40 - 43	อัลสโตรมีเรีย (Alstroemeria)
80-81	44 - 46	พีค็อก (Aster Ericoidus)
82	47 - 48	รักเร่ (Pahlia)
83	49 - 50	อะเซเลีย (Azalea)
84-85	51 - 54	พีทูเนีย (Petunia)
86-87	55 - 59	ไฮเดรนเยีย (Hydraengea)
88	60	ทาชิเลียม (Tachilium)
89	61	เทียนญี่ปุ่น (Star in the Shade)
90	62	หงอนไก่
91	63 - 64	อะชีเลีย (Achilia)
92-93	65 - 70	หน้าวัว (Anthurium)
94	71 - 74	เบญจมาศ (Chrysanthemum)
95	75 - 77	แพนซี (Pansy)
96	78	อกาเพนทัส (Agapanthus)

หน้า	ภาพที่	ชื่อภาพ
97	79 - 80	รองเท้านารี
98	81 - 83	จิบโซฟิลล่า (Gypsophila)
99	84	ดอกลินิน
99	85	คัมพานูลา (Campanula)
100,101	86 , 88	โคลัมไบน์ (Columbine)
100	87	เพราโกเนียม (Peragonium)
101	89	แคลล่า ลิลลี่ Calla Lily)
102-103	90 - 92	เรือนไม้แคระอ่างขาง

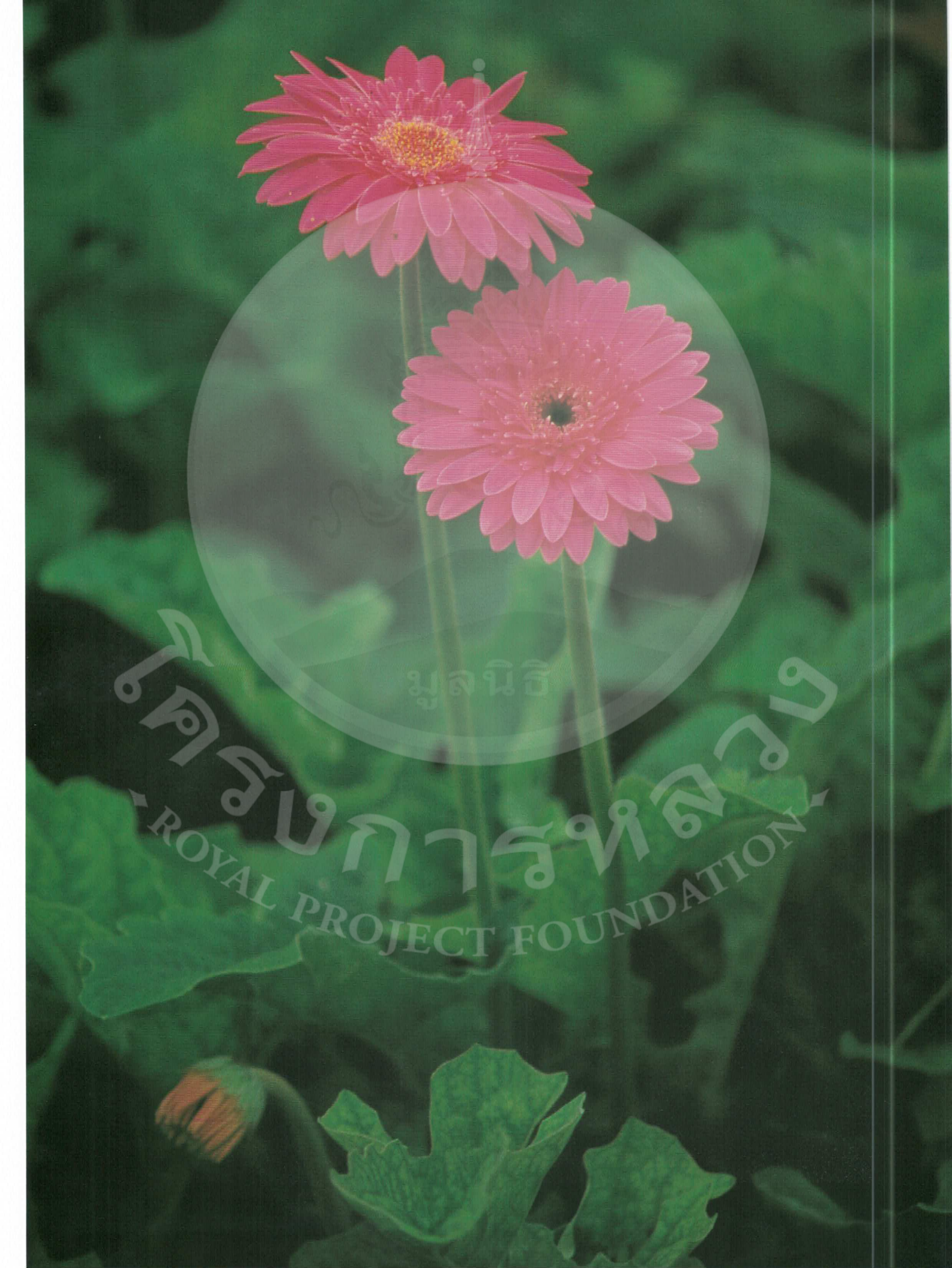
มูลนิธิ
โครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

คำแถลง

การจัดทำหนังสือเล่มนี้ สืบเนื่องมาจากเมื่อปี พ.ศ. 2535 โครงการหลวงได้จัดพิมพ์หนังสือชื่อ **"พรรณไม้โครงการหลวง"** ขึ้น มีผู้สนใจต้องการภาพดอกไม้งามต่างๆ และขอให้จัดพิมพ์หนังสือในลักษณะทิวทัศน์และภาพดอกไม้ที่สวยงามของโครงการหลวง

โดยการสนับสนุนของมูลนิธิโครงการหลวง คณะผู้จัดทำจึงได้ไปถ่ายภาพสถานีต่างๆ ของโครงการหลวง และประมวลเป็นรูปเล่มหนังสือชื่อ **"ชวนฝันตระการตาบุปผาดอยคำ"** ด้วยหวังว่าเมื่อได้เห็นมวลดอกไม้ของดอยคำแล้ว คงจะเกิดความเพลิดเพลินชวนฝัน เสมือนได้ไปเดินเที่ยวชมดอยต่างๆ ของโครงการหลวง

หนังสือเล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยการสนับสนุนการจัดพิมพ์จาก **บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอกธนกิจ (มหาชน) จำกัด โดยคุณปิ่น จักกะพาก** กรรมการผู้อำนวยการ การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 50 ปี พุทธศักราช 2539 โดยมอบเป็นบรรณาการแก่ผู้บริจาคเงินสมทบทุนมูลนิธิโครงการหลวง จึงขออนุโมทนาในกุศลเจตนาของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอกธนกิจ (มหาชน) จำกัด ไว้ ณ โอกาสนี้

คณะผู้จัดทำ

17 กรกฎาคม 2538

มูลนิธิ
โครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION

ชวนฟันตระการตาบุปผาดอยคำ

ISBN : 974-8363-44-9

ที่ปรึกษา : ม.จ.ภีศเดช รัชนี

: ศ. คุณหญิงนงเยาว์ ชัยเสรี

: ศ.ปวิณ ปุณศรี

บรรณาธิการ : นายสมศักดิ์ วิราพร

กองบรรณาธิการ : นายโชคชัย วงษ์จินดา

: นายสุทัศน์ ปลื้มปัญญา

: นางรัชนี ดำรงค์กิจมั่น

ภาพ : นายโชคชัย วงษ์จินดา

ออกแบบรูปเล่ม : นางอัจฉราวดี สุดประเสริฐ

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
65/16 หมู่ 4 ซอยวัดชัยพฤกษมาลา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ 10170
โทร. 434-1380-4 โทรสาร 433-2742

มูลนิธิโครงการหลวง
3 0001 00944525 7

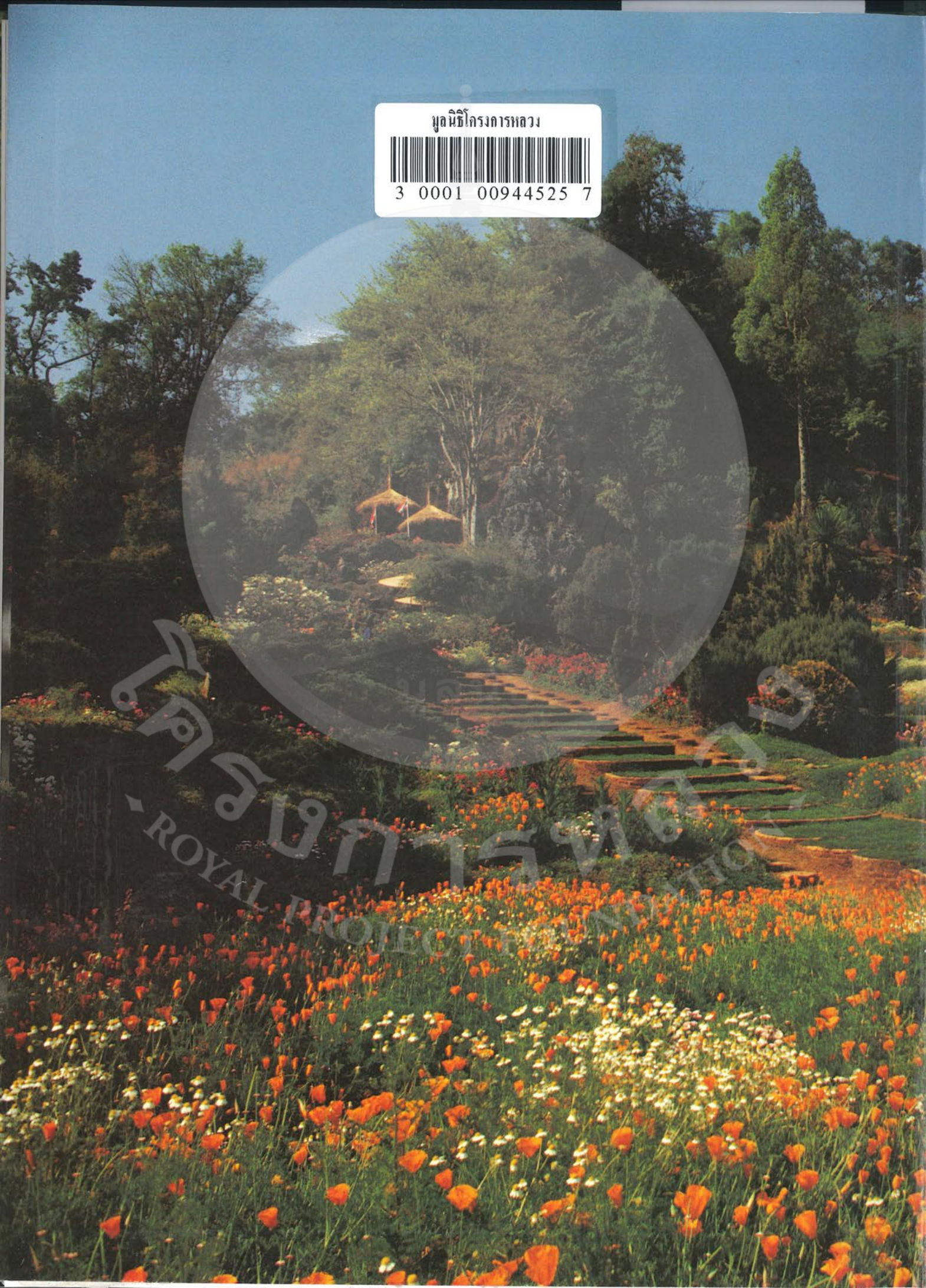

ROYAL PROJECT FOUNDATION

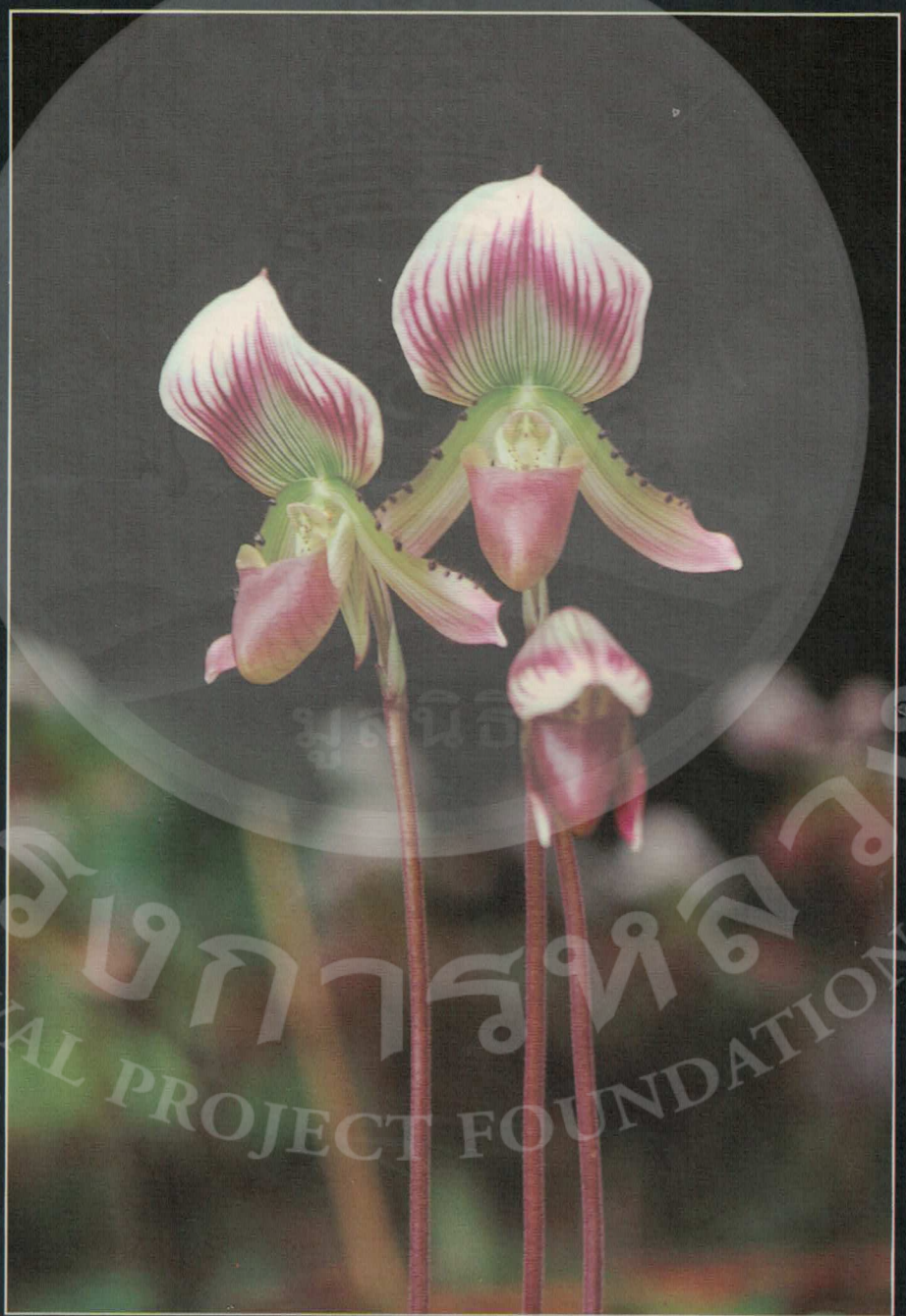

โครงการหลวง
ROYAL PROJECT FOUNDATION